

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K). — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S prilogami:
Naš kmečki dom, Društvenik, Naša gospodinja

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inzerati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 3.

V Ljubljani, dne 19. januarja 1911.

Leto XXIV.

Katoliški shod naše mladine.

Veseli smo je — te naše čvrste, zavedne mladine. Pomladno solnce našega skupnega dela, ki je ojunačilo naše ljudstvo v boju zoper liberalce, ki je vzbudilo kmeta, da si je jel meti oči iz spanja, ki je s krščansko zavestjo ohrabilo delavca in obrtnika, ki je vzkalilo toliko brstov, rodilo toliko lepih cvetov, nam je s svojim toplim poljubom priklicalo tudi mladinsko organizacijo na dan, ta najlepši cvet našega javnega življenja. Fantje in dekleta se zbirajo v Marijinih družbah, v izobraževalnih društvih, v orlovski organizaciji in sicer ne kot nemi gledavci, marveč kot prvi delavci vsepovsod. Nam, ki smo pomnili še mrke, puste čase, ko se je še liberalstvo paslo po naši deželi, ko je od dacarja naprej vse od zgoraj navzdol gledalo tisto ljudstvo, ki nam s svojim delom daje kruha, s svojim zdravim umom ohranja dom in s svojo pošteno vernostjo brani temelje napredka in svobode, nam, ki smo s strahom gledali, kako se mladina med ljudstvom vjema v kremplje surovega, vsemu dobremu upornega duha, in kako se odtuja mladina po šolah Bogu in domu, v prisrčnem veselju raja srce, ko gledamo ogromne čete naše združene mladine.

Ni jih malo! Akademikov, ki se ne boje odkrito razviti katoliške zastave, ki že ob času, ko se pripravljajo za svoj bodoči poklic, z iskreno vnemo sodelujejo pri izobraževalnem delu v domovini, vodijo obrambno delo na mejah, štejemoo dobro stotino. V treh društvih, »Danici« na Dunaju, »Zarji« v Gradcu in »Danu« v Pragi se zbirajo; veže jih pa z mnogo stotinami po naših srednjih šolah skupno prepričanje in skup-

ni cilj. Vsa ta velika četa je ljudskega duha; gosposke kočarje, ki bohotno poganja med liberalci in med njimi. Vkljub svojemu znanju, vkljub temu, da jih čakajo razni izobraženi stanovi, podajajo vendar roke v bratski vzajemnosti kmečki in delavski mladini in so ter ostanejo pravi vrli slovenski fantje.

Mladine, ki se zbira po naših izobraževalnih društvih, je pa na tisoče. Samo Orlov bo krog 3000. Koliko življenja, koliko dela, koliko uspehov v tako kratkem času. Komaj smo začeli in že je glas naše mladinske organizacije napolnil vso domovino in šel že tudi preko njenih mej, kjer se je vesele in jo občudujejo naši prijatelji, ter boje in jo zavidajo nasprotniki.

Naša mladina se more pokazati v javnosti. To je že neštetokrat dokazala. Njeni javni nastopi so zarisali že sedaj, ko so bili le delni in omejeni, neizbrisne sledi v življenje našega ljudstva. Zato je pa res potrebno, da se enkrat pokaže na dostojnem mestu zbrana v vsi svoji moči, da s skupnim nastopom razveseli našo domovino in v vzajemnem posvetu še trdneje objame vse svoje vrste.

To se ima zgoditi letos meseca avgusta v Ljubljani. Katoliški shod slovenske in hrvaške mladine bo za par dni zbral našo mladino, brez dvojbe pa tudi ogromno četo njenih prijateljev izmed vseh stanov in bo brez dvoma silno poživil vse naše javno življenje. Ob času, ko se v smrtnih bolečinah valja izmозgani, vsled prešernosti in razkošja tako zgodaj ostareli liberalizem, nastopi naša mladina, da takorekoč izkoplje grob poginolem liberalstvu, polna moči, polna samozavesti, polna pogumnih nadej za bodočnost. Njen shod bo pogrebni govor za liberalce v naši domovini. Klical bo v upravičenem ponosu: »Liberalci ste doigrali,

ostareli ste, ne da bi bili kdaj mladi, zima je prišla nad vas, ne da bi bili kdaj pokazali kaj svežega pomladnega cvetja. Vsi vaši programi so bili pisani v deročo vodo, koder je nova kaplja sproti izbrisala vsako črko vaših naklepov, vse vaše ustanove so bile stavbe iz papirja, postavljene brez temelja v močvirna tla; zato pa imate v svoji zgodovini samo nepretrgano vrsto propadov in bankrotov na vseh koncih. Vaše zaupanje v neumnost vaših poslušavcev je goljufano, vaše špekulacije so razsute in vzbujeno svobodno ljudstvo vam zapira vrata po vseh javnih zastopih. Da pa v nespametni predrznosti ne boste morda čakali boljših časov in v zaslepljenosti upali, da se morda v prihodnje kaj izpremeni vam v prid, zato stopamo mi mladi na plan v katoliškem shodu. Štejte nas in štejte množice, ki stoje za nami. Naše število morda morete dognati, toda naše navdušenje za našo sveto reč, naše trdne volje za vzajemno delo domovini v blagor pa ne boste prešteli, ker je njena moč brez mej, kakor je brezmejna božja pomoč, ki se opiramo nanjo.»

Tako bo govoril katoliški shod naše mladine. Naše pravimo, ker Hrvatje so z nami enega duha, kakor so ene krvi. Preko naših mej je švignil ogenj tudi v Dalmacijo in na Hrvaško; tudi tam se je jela vzbujati in združevati mladina, zlasti po šolah in na vseučilišču v Zagrebu, kjer je katoliško akademično društvo »Domagoj« najmočnejše med vsemi akademičnimi društvi. Tudi hrvaški fantje pridejo k nam in z njimi starejši zastopniki raznih stanov, da v dejanju potrdijo nepretrgljivo bratsko zvezo med slovenskim in hrvaškim ljudstvom in nam zagotove, da misli, ki smo jih sejali o skupni veliki domovini, ne bodo zapale.

Na dva dni je preračunan mladinski katoliški shod. Tretji dan bo pa velik katoliški tabor, ki bo zbral na ti-soče našega slovenskega in hrvaškega ljudstva v skupnem zborovanju. Dalmatinci pridejo s posebnim parobrodom. O Slovencih ni dvomiti, da bodo vabilo, ko se razglasi z vsemi podrobnostmi, z veseljem sprejeli. Bog daj sreče!

Naša dekleta in Amerika.

»Domoljub« je imel že večkrat pri-liko svariti naše ljudstvo pred lahko-mišljenim izseljevanjem v Ameriko. Pred lahkomišljenim, pravimo. So namreč gotovi slučajji, ko ljudem ne smemo zameriti, če gredo iskat kruha v tujino, ker ga v domovini v kljub po-štenemu prizadevanju ne najdejo. To-da največkrat pa ljudje iz nezadostnih vzrokov zapuščajo domačo grudo in gredo na tujje, kjer se dušno in telesno poizgube. Doma so sanjarili o ameri-kanskem rajju, ko pridejo tja, kmalu iz-prividijo, da so zamenjali domače, si-cer trdo delo s pravim suženjstvom.

Če pa že za moške ni Amerika ob-ljubljena dežela, kakor se rado razkri-čava, tem manj za ženske, za dekleta. Odkrito povemo, da nas je vedno srce bolelo, ko smo opazovali, da so zadnja leta dekleta vedno bolj začela tiščati v Ameriko. Nočemo reči, da ta ali ona ni napravila tam sreče. Toda to so le osamljene izjeme. Nasprotno pa je čisto gotovo, da je za deklice na potu in poz-neje v Ameriki toliko nevarnosti, da je za veliko večino nova domovina dežela pogube.

Prav pretreslo nas je, ko smo bili v novejšem času v tem svojem prepriča-nju od poklčane strani žalostno potr-jeni. Glavna tajnica avstrijske zveze za boj proti trgovini z deklicami — Cele-stina Truksa — je v nekem nemškem listu za izseljence objavila članek, ki se peča s trgovino kranjskih deklic v Se-verno Ameriko. Tu podajemo njene glavne misli:

Splošno le malokdo vé, da obstoji med Kranjsko in Severno Ameriko trgovina z deklicami, ki je precej ob-sežna. Glavni svoj izvor ima v kranj-skih naselbinah P u e b l o v državi Kolorado in K l e v e l a n d v državi Ohio. Med tem ko v večina severoamerikan-skih državah krčmarjem ni dovoljeno imeti ženske za postrežbo, imajo Kranj-ci v zgoraj omenjenih naselbinah to prednost, da smejo imeti njihovi »sa-loonkooper« (krčmarji), ki so navadno tudi Kranjci, ženske za postrežbo, ker imajo večinoma tudi takozvane »board-ing-hause« (jedilne hiše), v katerih dobe njihovi rojaki za primerno nizko, povprečno ceno hrano, stanovanje in perilo. Vvoz deklet se navadno vrši tako-le: Krčmar vpraša vsakega novo-došlega gosta, ki hoče biti pri njem na

hrani in stanovanju, po njegovi rodbini in drugih njegovih zasebnih zadevah, poizveduje po razmerah v njegovi do-mači vasi, pri čemur se zanima zlasti za to, če je tam kaj lepih deklet. Ako so novodošlemu gostu znana taka dekleta, jim ponudi krčmar denar za pot na posodo, ki si ga bodo potem pri njem odslužile. Ponudba dekletu, za kate-rega je na ta način poizvedel, se izvrši ali pismeno, ali pa še večkrat ustmeno po posredovanju kake tretje osebe v do-movini, ki skrbi potem tudi za neovra-no pot v Ameriko. Pot, ki jo nastopajo navadno dolenska kmetijska dekleta v Severno Ameriko, gre čez Inomost in Švico-Marseille, kjer se dekletom, ki gredo baje k svojim sorodnikom, ne na-pravljajo nobene težave, če tudi nima-jo, kakor je v večini navada, nobenih potnih listov.

Da so dekleta izpostavljena marsi-kaki nevarnosti, je umevno. Zaslužijo sicer na teden po 4 do 5 dolarjev; toda kako? Gost vpraša dekle, kaj da hoče piti. Izbere si seveda drago žganje, pije pa kako ceneno limonado. Razložek pride njej na dobro. Vendar pravi za-služek je v sramoti za denar. Dekleta so izročena popolnoma na milost in ne-milost gostilničarja. Angleščine ne znajo in se je v družbi svojih rojakov tudi ne priučje. Le redka so tista kranj-ska dekleta, ki se v ameriških gostil-nah kot natakarice ne izgube. Včasih se pač zgodi, da se to ali ono dekle s kakim rojakom poroči ali si tudi tako prihrani lepo svoto denarja, mogoče tudi domov kake krone pošlje; taki iz-redni slučajji krožijo potem po domo-vini in tako pripravijo potem kako še omahujočo do tega, da se poda v ne-znano ji tujino, kjer se žalibog najčešče ne le pogrezne v brezno razuzdanosti, ampak, ker mlada lica le prehitro iz-ginejo, tudi v največjo bedo in revščino. »Mogoče«, tako zaključuje gospa Truksa svoja izvajanja, »najdejo te vrstice tudi na Kranjsko svojo pot in pridejo v roke poklicanih ljudi. Pri tem mislim predvsem na okrajna glavar-stva in župniške na deželi, ki zamorejo vsled svojega velikega vpliva na kmet-sko prebivalstvo največ doseči. Naj po-skrbje za tozadevna pojasnila pri ogro-ženih dekletih in njihovih svojcih.«

Tako piše zgoraj imenovana tajni-ca. Ne moremo sicer dognati, ali to br'dko očitanje zadeva res samo kranj-ska slovenska dekleta, ali so tam sploš-no take razmere. Gotovo pa je, da je silno sramotno za slovensko ljudstvo in za slovenska dekleta posebej, da se jim more kaj takega očitati. Še večja odgovornost kot žrtve same pa zadene tiste, ki so poklicani, da po najboljših močeh preprečijo to zlo. Pisateljica se zlasti obrača na okrajne glavarje in župnike; mi bi še staršjem zaklicali: Stokrat premislite, predno svojim hč-eram daste prosto pot v Ameriko!

Političen pregled

POLOŽAJ NOVE AVSTRIJSKE VLADE.

Novo ministrstvo, ki ga je objavil »Domoljub« že zadnjč, je cesar zapri-segel 10. prosinca.

Po svojih udanih vladnih listih razglša sedaj Binert, da želi, da bi pri izvrševanju in izvedenju programa, ki ga hoče izvesti nova vlada, sodelovale in pomagale vse stranke, ter obljublja, da hoče to uradniško ministrstvo si ohraniti in vzdrževati najozži stik in zvezo s parlamentarci (zastopniki vo-livcev v državni zbornici ali poslanci). Vlada hoče zbrati vse s'le in ustvariti mirne, ugodne razmere v državi in po deželah. V zadevah, ki se tičejo uprave, obljublja vlada, da hoče ostati brezpo-gojno na nepristranskem, objektivnem stališču. — Obljube nove vlade se sliši-jo res kaj prijetno in mikavno, bomo videli, kako bo to kaj izgledalo v de-janju in resnici. Da smo proti novi vla-di bolj nezaupni, k temu nas pač sila — izkušnja! Binertova ranjka vlada št. 2, je delala tudi zelo pobožne obljube ka-ko hoče biti nasproti vsem strankam in narodom pravična in objektivna. Pa kako hitro je pozabila to svojo obljubo, kako »nepristranska« je bila ravno do nas Slovencev! Star grešn'k se v de-ja-nju (v besedah že) ne izprobrne in ne poboljša tako hitro, kar čez noč! Sicer pa bomo že videli, dal Bog, da bi se na-še slutnje to pot ne uresničile!

AVSTRIJSKI DRŽAVNI ZBOR

se skliče 17. t. m. V prvi seji poda bar-on Binert, predsednik novega ministr-stva, programatično izjavo, t. j. kak de-loven načrt si je zastav'la nova vlada, kaj hoče izvesti. Ta njen deloven pro-gram je določen, obsega sledeče točke: Vlada hoče doseči in izvesti redni dr-žavni proračun, bančno predlogo, dovo-litev vojaških novincev ter končanje delegacijskega dela.

Seveda bo sledila v zbornici debata o in na to izjavo Bienerthovo, ki bo iz-vlekla najrazličnejše politične in nepo-litične stvari na dan in ne bo posebno prispevala v prilog izvedbe tega delov-nega programa Binertove vlade št. 3. Čujejo se že glasovi, da državni zbor ne bo mogel do 31. sušca rešiti proračuna, da bo radi tega potreben še drugi, mor-da zopet trimesečni začasni proračun, predno bo rešen redni proračun.

DELEGACIJE,

ki bodo zborovale v Budimpešti, bodo sklicane te dni, najbrž 21. ali 23. t. m! da rešijo skupne državne potrebsčine in zadeve, ki smo jih v »Domoljubu« našteali že v prejšnjih številkah.

ZDRAVJE CESARJEVO

je, kakor se poroča, popolnoma povolj-no. Cesar se počuti že toliko čilega da se za nekaj časa že izprehaja po šen-

brunskem vrtu. Tudi dvornega plesa ponedeljkovega se je udeležil, ki se je pa pričel eno uro prej, da ga je mogel vladar ob enajstih zvečer zapustiti radi počitka.

KRANJSKI DEŽELNI ZBOR

Bo sklican, kakor je obljubil Binert kranjskemu deželnemu glavarju pl. Šukljeju, čimprej, najbrže meseca svečana. Gospod dež. glavar je bil namreč pred nekaj dnevi na Dunaju, kjer je imel pogo- govore, konference, glede melioračnega dela na Kranjskem. (Melioračno delo ali melioracija = delo za izboljšanje. Med taka dela spadajo ceste, mostovi, vodovodi, izsuševanje in namakanje zemljišč, uravnavanje rek in hudournikov in podobna dela, n. pr. izboljšanje pašnikov.) Dežel. odbor kranjski je spoznal, kako je potrebno izvesti toliko in povsod v deželi potrebnih melioracij. Prejšnja liberalna večina ni imela smisla za take reči, ali ljudski zastopniki so se lotili z največjo pridnostjo dela, kar se je bilo preje zamudilo skozi desetletja, to hoče sedaj popraviti naš odbor. Da je pri nas res nujno potreba novega gospodarskega življenja, saj ravno tako naraščajoče izseljevanje našega prebivalstva nam priča, da če se ne bo pravočasno pomagalo povzdigniti gospodarskega življenja in ljudstvu pomagalo v najbolj perečih zadevah, potem utegne biti zamujeno, pa tako, da bi se ta zamuda ne dala lahko več popraviti.

Deželni odbor je že izvršil v dveh letih celo vrsto takih del in zgradb v izboljšanje koristi ljudstva. A potreba v tem oziru je velika. Zato je izvršil odbor cel program za izpeljavo teh del in tudi onih, ki bi utegnili biti potrebna izvršitve v bližnji bodočnosti. Stroški za nje bi znašali po sedanjem računu 38 milijonov kron. To je pa veliko gospodarstvo, ki ga je treba zakonito urediti. Tudi glede potrebnega denarja treba sestaviti določen načrt, urediti, kako hoče dežela gospodariti z denarjem v melioračne namene. Deželni zbor je bil v ta namen sklenil dvoje, namreč določil je kot prispevek dežele za ta izboljševalna dela 10 milijonov kron, ki naj si jih pridobi dežela potom posojila in sklenil je tudi obširnejši melioračni zakon, ki določa upravo zaklada za melioracije in gospodarstvo z denarjem v ta namen. Pa teh dveh zakonov cesar še ni potrdil, ker sta obtičala v ministrskih pisarnah, kar ni nič čudnega, ker tak melioračni zakon, ki ustvarja za deželo stalni melioračni zaklad, ima seveda tudi za državo veliko važnost. — Državne finance so po tem zakonu najprej prizadete. V teh stvareh velja glede določanja, koliko naj za taka javna izboljševalna dela dežel prispeva tudi država, ključ, ki določa, da prispeva za nekatere vrste izboljšanj država izredno visoko. Če da dežela toliko, n. pr. Kranjska 10 milijonov, dá država za te namene še veliko več. —

Drugi vzrok, da še ni bila vlada predložila vladarju v potrdilo omenjenih dveh zakonov, sklenjenih po kranjskem deželnem zboru, je pa bil ta, da hoče vlada sanirati (ozdraviti) deželne finance in vlada radi tega zadržuje, da bi si dežele najemale posojil ter vpliva na to, da bi dežele omejile svoje izdatke. — Nadaljni vzrok je bil pa ta, da je kranjski melioračni zakon nekaj novega, kajti do sedaj si še ni nohena druga avstrijska dežela tako natančno uredila svojega gradbenega delovanja, Kranjska je bila v tem prva, je postala v tem vzor drugim. Dunajska vlada pa se je ravno radi tega zlasti obotavljala in ni hotela pritrčiti kranjski in zakona predložiti vladarju v potrditev. Bila je pa še neka ovira tu, namreč med zastopniki raznih ministrstev, ki imajo s temi reči posla, v kolikor pripadajo v njih področje, je vladalo neko nesoglasje in vsak je skušal stvar po svoje zaobrniti in rešiti, stvar ni šla zlepa naprej. Naš deželni odbor, posebno njegov glavar, pa ni hotel dopustiti, da bi radi takih »ministrskih« vzrokov se naš melioračni zakon, ki je v prid dežele tako nujno potreben, brez pravega stvarnega vzroka zavlačeval in je našel pot za pospešitev rešitve te postave. Dosegel je posvetovanja zastopnikov našega deželnega odbora, na čelu jim glavar sam in z dotičnimi ministrstvi: finančnim, poljedelskim, trgovinskim itd. in na tem posvetovanju, ki je trajalo štiri ure, se je dosegel sporazum in so bile sprejete vse zahteve deželnih naših zastopnikov, le glede oblike besedila so se dovolile nekatere za stvar nepomembne izpremembe. Zadeva pa, ki je za blagor naše dežele največjega pomena, je napredovala na ta način za velik korak k udeleževanju.

SOCIALNO-ZAVAROVALNI PODODSEK AVSTRIJSKEGA DRŽAVNEGA ZBORA

je 13. t. m. izvršil dvadnevno razpravo. Razpravljal je vprašanje o razdelitvi zavarovanja za starost in onemoglost na eni strani na industrijo, obrt in trgovino, na drugi strani pa samostojno kmetijsko zavarovanje na deželi. Industriji in soc. demokrati se branijo skupnega zavarovanja, a je bil predlog za ločitev odklonjen z veliko večino. Prihodnja seja tega odseka se članom naznani pismenim potom.

POLOŽAJ NA PORTUGALSLEM

je silno zamotan. Ljudstvo je razburjeno, vojaštvo vedno v orožju, v resnici se niti ne zve, kaj se dogaja ali česa je pričakovati. Štrajk železničarjev traja dalje. Vojaške posadke se bratijo s štrajkujočimi in zahtevajo zvišanje plač. Nek anarhist je oznanjeval v Lizboni ustajo, a so ga zaprli. Radi stavke železničarjev so ustavljeni vsi mednarodni in izvenportugalski vlaki.

SKRBI RUSIJE.

Nedavno je govoril v Petrogradu general Isajevič o položaju Rusije na

Daljnem Vzhodu. Naglašal je, da mora Rusija storiti vse, da se tam utrdi, sicer utegne priti še drug tak poraz na njo, kakor jo je zadel v boju za Korejo. Japonci naglo pomnožujejo svojo armadno moč na suhem in na morju. Ruska moč je na Vzhodu v primeri z japonsko vsaj dvakrat preslaba. Nevarnost grozi ruski posesti v Vladivostoku in sploh vsem bližnjim in sosednjim ruskim pokrajinam. Bo že precej resnice na tem, da govori tako naravnost sam ruski general!

LISTEK

Romarica.

Povest iz naroda.

Spisala M. Buol. — Poslovenil o. Veselko Kovač.

(Dalje.)

Preden je ura v stolpu cerkve sv. Mihaela odbila enajst, je bil Kandid s svojim delom že gotov. V vsej naglici je doma nekoliko pojužinal, potem je pa hitel »na grad« pomagat Romanu.

Iz dalje je že čul enakomerne udarce sekir . . . Gori v gozdni strmini se je tresel vitek vrh visokega mecesna. Sekira je odmevala vedno hitreje; potem je pa naenkrat utihnila in ponosno drevo je padlo in obležalo.

Medtem ko je Kandid urno korakal navkreber, se je sekira zopet oglašila, rezko in trdo, znamenje, da so se drvarji lotili drugega drevesa. Še nekaj mahljejev in vrh visoke smreke se je stresel, potem mogočno zamahnil in gozdni velikan je glasno tresčil na tla.

Zamolkel krik se je razlegel po gozdu — prišel je iz Kandidovih ust. Za Boga, drevo je bilo znotraj trhlo, pa se je podrlo prezgodaj! Kandid je omamljen za trenotek postal, potem pa še hitreje drvil navzgor. Naravnost skozi grmovje je tekel proti mestu, kjer je padlo drevo.

Prišel je do cilja — pa, oh, grozal poleg drevesa je lezal nekdo, ležal nepremično v krvi — o usmiljeni Bog — to je bil Roman!

Eden izmed drvarjev, še čisto mlad, se je tako prestrašil, da je kar zbežal; njegov tovariš je pa kakor ohromel stal nemo poleg Romana. Šele ko je Kandid hripavo zavpil: »Za božjo voljo, po duhovnika!« se je prestrašeni drvar zganil ter hitel v trg.

Nepopisno žalosten se je zgrudil Kandid na mrtvo truplo svojega prijatelja; srce se mu je trgalo, ko ga je objel zadnjikrat, pa že mrtvega. Da, Roman je bil že mrtev. Deblo, ki se je podrlo tako nenadoma, mu je zdrobilo črepinjo. Nobena mišica se ni več ganila na obrazu, ki je bilo vse oblit s krvjo.

Medtem je drvar našel prošta, ki se je z brevirjem v roki ravno izpreha-

jal po polju. Goreči duhovnik se je nemudoma podvzival na kraj nesreče. Ko se je prepričal, da je došel prepozno, je začel tolažiti Kandida, ki je obupno ihtel klečal poleg mrliča.

»Moliva za dušo rajnega,« je rekel naposled, a beseda je obema zastala že koj v pričetku molitve.

Prošt se je prijel za čelo ter se za hip zamislil; nato je rekel mirno:

»Dragi Kandid, potolaži se in teci v bolnišnico po nosilnico. Jaz pa stopim tačas — —«

Ni mogel izgovoriti do konca, a Kandid je vseeno vedel, kam pojde...

Veronika je ravno šivala pri odprtem oknu, kar je zagledala prošta, ki je hitrih korakov stopal proti njihovi hiši. Takoj mu je šla nasproti in mu poljubila roko. Prošila ga je, naj za trenotek potrpi, takoj hoče zbuditi očeta.

»Ali spe?«

»Sicer ni njihova navada; a včeraj so delali pozno v noč,« je odgovorilo dekle.

»Pusti jih, naj spe,« je velel prošt. A Veronika se za slednje besede ni zmenila, ampak je hitela v hišo.

Prošt je stopil v sobo. Ozrl se je, kakor da je prvič v njej. Kako prijazen, miren dom! In prišel je, da izpremeni to srečno, tiho zadovoljnost v jok in žalost! O, kako naj spravi strašno novico iz ust... Najrajši bi pobegnil iz hiše — —

Mimo okna v pritličju sta hitela dva moža, zaverovana v živahen medsebojen pogovor. Sta li govorila o nesreči, ki se je zgodila »na gradu«? Vsak v trgu je že vedel, kaj se je pripetilo, le sesira, le oče še ne. In če se on, hišni prijatelj, ne osrči, pa pove kdo drugi, in žalostna novica iz tujih ust bi bila še groznejša.

Pogumno je torej stopil proti Potočnikovi spalnici; hotel ga je zbuditi sam. A zdajci so se odprla vrata in oprt na svojo hčer je vstopil starec z zadovoljnim smehom na ustnih.

»Poljubim roko, milostljivi! Prav imate, da ste prepodili starega lenuha z ležišča. Veronika bi me bila morala že zdavnaj zbuditi, naročil sem ji. Pa ima vedno svojo trmo.«

»Ne hudujte se, oče,« ga je mirila hči. »Spanje je dobra reč.«

»Veronika ima prav,« je pritrdil prošt, samo da je nekaj rekel.

Potem je — kakor navadno — sedel na starodavn, lepo izrezljan naslonjač in posegel s tresočo roko v veliko tobačnico, ki mu jo je ponudil dobroljvni starček.

Veronika je šla vun, saj je imela vedno dovolj opravila.

Izprva jo je mislil prošt pridržati. A v trenotku se mu je zdelo, da se bo lažje iznebil svoje strašne novice v njeni odsotnosti. Komaj pa je bila Veronika zunaj, ga je obšla groza in strah, tako da bi jo bil najrajši poklical zopet nazaj.

V sobi je bilo tiho. Le čížek v majhni gajbici, ki je lahko gostolec

skakljaj semtertja, je motil skrivnostno tišino. Stari mizar je pač spoznal, da je njegov duhovni prijatelj danes povsem drugačen kakor drugokrat; toda hudega ni slutil nič. Čez nekaj časa je začel nadaljevati prejšnji pogovor.

»Kajpada, res je, spanje je dar božji in še prav velik. Zlasti takale pokveka, kakor sem jaz, to še posebno čuti. Glejte, milostljivi, kadar spim celo noč dve uri, pa lahko rečem: Gospod Bog, danes si mi bil pa posebno dober.«

»Vi ste vsaj vedno zadovoljni, Jaka,« je rekel prošt s slabotnim glasom.

»Seveda, kaj pa hočem. Gospod Bog tako stori, kakor hoče,« se je pošalil Potočnik. »Moje žive dni me je večkrat pošteno udaril in rad priznam, da je imel prav. V debel in grčav hled je treba debele zagozde! Če me že vkljub protinu večkrat navdaja napuh, kaj bi bilo šele, če bi te nadloge ne imel.«

»Bog vas ima rad, zato vam pošilja nadloge,« je rekel prošt.

Potočnik je lokavo pomežiknil:

»Je že prav, včasih kako nadlogo, to bi ne bilo nič hudega; a vedna nadloga — to je malo sitnejše.« In globoko vzdihnilvi je pristavil: »Ne mislim na svoj protin, milostljivi, ampak če bi mi bil Bog le ženo pustil ali jo pa vsaj takoj k sebi vzel. To je hudo, pa bodi v božjem imenu!«

»V božjem imenu,« je tiho ponovil duhovnik.

»Samo nekaj me tolaži,« je začel Potočnik zopet v veselejšem glasu; »veste, milostljivi, svoj živ dan sem imel opraviti z lesom, a križa si nisem naredil nobenega. Večkrat sem si mislil: Gospod Bog, to je tvoja stvar. Res, če se ozreš v druge družine in ne vidiš ne miru in ne ljubezni — pa si mislim: moj protin mi je ljubši! In Jandanes, ko mladi svet noče veliko več slišati o ubogljivosti in molitvi — sicer ni lepo, ako se hvalim — a mislim si večkrat: niso vsa dekleta taka, kakor je moje; tudi fant, milostljivi — Bogu bodi hvala — ni slab!«

Prošt je vstal. Tresel se je v kolnih; krčevito se je oprjel ročajev ob naslonjaču. Zdel se je samemu sebi kakor krvnik, ki ima nastaviti obsojencu sekuro na vrat.

»Res,« je dejal nato tiho in s tresočim glasom, »Boga zahvalite za tako pridnega, krščanskega in nepokvarjenega sina, ki ste ga imeli — —«

Potočnik je prošta začudeno pogledal. Beseda »imeli« je vzbudila njegovo pozornost.

»Oče Jaka, Bog vas bode poplašal, da ste ga vzgojili tako lepo krščansko! Poznam vas in vem, da ste svojega otroka že od mladega darovali Bogu iz vsega srca. In glejte, sedaj je Bog zahteval od vas, kar ste mu darovali...«

Dalje duhovnik ni mogel govoriti. Začel je ihteti.

Potočnik je sedel nepremično na svojem stolu. Le suhe roke, ki jih je krčevito uprl na kolena, so se močno tresle.

Naposled je vprašal s hripavim glasom:

»Ali je mrtev?« — — —

V tem trenotku je planil Kandid v sobo. Lasje so mu bili zmešani, oči motne in kakor steklene. Na rokavih in obleki je imel krvave sledove. Zdaj je stopila v sobo Veronika, tiho in preplašeno. Kandid se je vrgel pred mojstra na kolena in objel sključenega starca.

Potočnik ni več vprašal; sklonil se je pokonci. »Drevo ga je ubilo,« je rekel negotovo, kakor da je videl v prikazni, kaj se je zgodilo.

Potem se je pa nagnil h klečečemu Kandidu:

»In ti si hotel iti namesto njega!«

»O, ko bi bil le šel! O, ko bi bilo le mene zadelo!« je stokal Kandid.

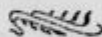
»Nikar ne govori tako!« ga je zavrnil mojster. »Zadelo je tega, kogar je Bog hotel imeti.« Čez nekaj časa je pristavil: »Kje pa je?«

Kandid je povedal, da so ga že prenesli v bolnišnico. Prošt je pa svetoval, naj Potočnik toliko časa potrpi, da polže mrliča v rakev.

»Ali ga je hudo razmesarilo? Pa kaj vprašam, — seveda ga je! — — V imenu božjem, v imenu božjem. Pogledati ga vendar moram iti takoj!«

Kandid je hotel mojstra spremiti v bolnišnico; a ta mu je to kratko malo odrekel. Le prošt si ni dal dopovedati, ampak je spremil starca, ki je oprt na svojo hčer omahovaje stopil iz hiše na prosto.

(Dalje prih.)

Župnik Škof, kje pa si?

V visoki planinski župniji gori na Tirolskem je pasel ovčice in kozuče že leta in leta župnik Matevž Škof. Ločen od vsega sveta se je pobožni mož skoro popolnoma pokmetil, in sicer v najboljšem pomenu te besede. Živel je oddaljen od omikanega sveta sredi svojih kmetov in za svoje kmete, delil je z njimi veselje in žalost in — svojo skromno plačo. Le tak župnik more obstati v teh planinskih krajih, katere večino leta oklepa sneg in led in ki groze ljudem in živini s svojimi snežnimi in peščenimi plazovi. Pri teh planinskih kmetih ni treba župniku velike knjižnice, pač pa velikega srca, kjer je dovolj prostora za vse, tudi za semintja zelo robate in trde butice; treba mu je tistega junaštva, ki iz ljubezni do Boga in čuta dolžnosti gleda vsaki nevarnosti mirno v obraz. Pri teh planinskih župniku ni treba finih rokavic, pač pa tuintam trdih pesti in neporušnega zdravja; debela obleka iz domačega sukna je v teh višinah tudi zanj bolj pripravno oblačilo, kot pa fini in svetli talar mestnega prelata.

Tak je bil naš župnik Matevž, priprosti, pobožen in do skrajnosti požrtvovalen mož, zato pa ljubljen in spoštovan od svojih planincev. Marsikaj je moral zlasti ob hudih zimah prestati;

cerkev in župnišče sta stala čisto na samoti in če je zapadel velik sneg, je bil včasih za več dni popolnoma ločen od svojih faranov. Neko zimo je bilo tako hudo, da si je moral pod snegom z lopato rov narediti iz župnišča v cerkev, kjer je pri sveti maši moral biti sam svoj ministrant. Privezal si je namreč na desno nogo zvonec in je junaško zvončkal pri posameznih delih, če tudi razun njegove postrežnice žive duše ni bilo v mrzli cerkvi. Ponudbo svoje postrežnice, da bi mu stregla pri maši, je odločno zavrnil, češ, saj stoji v svetem pismu: mulier taceat in ecclesia — po slovensko: ženska v cerkvenih rečeh nima nobene besede!

Ker pa zime le ni bilo konec in snega vedno več, mu je zmanjkalo drv za kurjavo. Preostalo mu ni drugega, kot lotiti se edinega lesa — cerkvenih klopi. Ko so bile tudi te sežagane, sesekane in požgane, so prišli — leseni svetniki na vrsto. Seveda je stalo to pobožnega moža hudih dušnih bojov; toda šlo se je za to, ali živeti ali zmzrniti in drug za drugim so morali romati v peč. Toda preden je razžagal kak kip, je s povzdignjenimi rokami iskreno molil:

»Sveti Anton, sveti Alojzij, sveta Barbara, sveta Polona . . . odpustite mi, da vas moram sežgati!«

Naposled . . . so zagrmeli snežni plazovi po bregovih in gorka sapa je zapihala po snegovju, ki je začelo giniti, kakor gine maslo v razbeljeni kozji. In kmetje so začeli od vseh strani prihajati, da pogledajo, če župnik še živi . . . in z dolgimi obrazi so strmeli na razdejanje v hiši božji.

Toda nihče ni župniku tega zameril. Kmalu so stale nove klopi in novi svetniki in prihodnjo jesen so mu navozili toliko drv, da svetniki niso bili v nobeni nevarnosti več.

Se večji posebnosti pa je bil župnik Matevž v svojih pridigah, ki so daleč na okoli slovele po svoji izvirnosti in nenavadnosti. Nepozabna pa je ostala pridiga, ki jo je govoril svojim faranom 24. nedeljo po Binkoštih.

Župnik Matevž namreč ni bil nič kaj zadovoljen s spolnovanjem šeste božje zapovedi pri svojih faranih. Zlasti v planinskih krajih je pri sicer dobrih ljudeh zelo razširjena obžalovanja vredna napaka. Ker vse opominjevanje ni nič izdalo, je sklenil župnik enkrat pošteno govoriti s svojimi župljani.

V cerkvi je bila na steni nasproti prižnice naslikana velika stara slika, ki je predstavljala poslednjo sodbo v silno živih barvah in živahnih potezah. Zlasti peklenške muke in razni peklenščeki so bili naslikani z bujno domišljijo. V desnem vogalu slike se je videl pekkel kot odprto žrelo ogromnega zmaja. Celo to žrelo, obdano od sto špičastih zob, je bilo polno švigajočih plamenov, v njih se je peklo mnogo človeških teles, vragovi pa so prinašali še več. In novih žrtev. K temu pošastnemu žrelo so namreč peklenščeki položili z

zemlje brv, in po tej brvi so vozili pogublence na samokolnicah v pekel.

To sliko vzame tisto nedeljo župnik Matevž za predmet svojemu govoru in pravi:

»Preljubi moji . . . takoimenovani kristjani in . . . žalibog moji farani!

Iremišljujmo danes prav resno ono-le sliko tam na steni . . . morda bo vendar-le kaj pomagalo, da storite konec svojemu grešnemu življenju.

Zares, prišel bo čas, ko se bo pokazal Gospod v oblakih, da bo sodil žive in mrtve . . . prav tako, kakor ga vidite tamkaj na sliki v njegovem strašnem veličanstvu, slavi in mogočnosti.

Sicer sem vam prebral sveti evangelij, pa stavim glavo, da ga niste razumeli; ker prvič spite toliko časa, dokler pošteno ne zagrmim in ob prižnico ne udarim, in drugič tudi ne znam tako dobro brati, kot jezuitje tam doli v dolini. Zato vam treba razložiti; poslušajte me tedaj potrpežljivo in pazljivo — toda to vam povem, če bo zopet kdo celo pridigo kimal in dremal, kakor stari Boštjan pretečeno nedeljo, temu zaženem biret naravnost v glavo!

Torej . . . sin človekov prihaja soditi žive in mrtve. Pravzaprav bodo takrat že vsi mrtvi in cela zemlja samo eno veliko pokopališče; kako sv. evangelij to misli, tega svoj živ dan ne boste razumeli, zato pustimo to stvar.

Tedaj bodo hiteli angelji s svojimi trobentami na vse štiri strani zemlje in bodo trobili in trobili, da bodo mrtvi slišali in bodo morali hočeš nočeš iz svojih grobov.

Tam na sliki vidite angelje z napihnjenimi lici in vihrajočimi lasmi in vidite tudi, kako mrtveci povsod ven lezejo iz grobov. Tam eden radovedno z glavo ven kuka, tam je drugi že s polovico telesa zunaj, tu zopet tretji, ki bi šel rad zopet nazaj, ko zagleda strašne peklenščeke, in zopet tam sklepa četrti svoje roke k molitvi in moli pobožno, kakor nikdar poprej v življenju.

Seveda . . . preljubi, kadar komu voda v grlo teče, takrat ni več šala . . . samo če ni prepozno!

Kajpak morate tudi vi vun . . . vse nič ne pomaga. Gospod, ki je bil v vašem življenju vedno tako milostljiv do vas in je toliko jemal na rovaš vaše neumnosti, pri poslednji sodbi ne bo nič več »glihal« — zato: »Iz grobov vun, sicer gorje vam!« pravi Gospod.

Jaz, vaš župnik, bom moral seveda tudi vun, če tudi bi morda rad še malo poležal in podremal; toda to vam pa povem najprej pridete na vrsto vi, potem šele jaz!

Jaz torej še malo poležim in se delam, kot bi me vsa stvar nič ne brigala.

Naenkrat zagrmí strašen glas:

»Župnik Škof, kje pa si?«

»No,« si mislim, »ne bo taka sila,« in lepo mirno ležim in dremujem naprej.

Čez nekaj časa zagrmí zopet in še močnejše strašni glas:

»Župnik Škof, kje pa si?«

»Aha,« si mislim, »zdaj gre pa zares; toda . . . tretjega klica pa vseeno še počakam.«

In se vlečem na drugo stran.

Tedaj pa zagrmí, da skale pokajo:

»Župnik Škof, kje pa si?«

No, ljudje božji, nisem bil zastoj pri vojakih in vem, kaj je pokorščina.

Kot bi trenil sem iz groba vun in že stojim pred Gospodom ravno kot sveča, levico ob boku, desnico ob biretu, salutiram in pravim:

»Ponižno naznanjam, tukaj sem! Gospod moj . . . kakšen je ukaz tvoj?«

Tedaj bo Gospod hudo pogledal in zagrmel nad menoj:

»Župnik Škof, kje so ovčice, ki sem ti jih bil izročil?«

Jaz pa mirno stojim in pravim:

»Gospod, nisi mi izročil ovac, ampak kozle!«

In potem . . . to mi smete verjeti, povera Gospodu vse čisto natanko in nadrobno, kaj ste vse uganjali na zemlji, koliko bridkosti ste meni delali, in vsakega bom povedal po imenu, če se ne spokorite in poboljšate; kajti na sodnji dan, da veste, bo konec spovedne molčečnosti, takrat bo vse očito.

In potem . . . no potem bo Gospod spoznal, da sem storil svojo dolžnost in da ne morem nič za to, če vi na vsak način tiščite doli v pekel in prav prijazno mi poreče:

»Župnik Škof, pojdi v veselje pravičnin!«

In hitro kot blisk bosta priplavala dva angelja z nebes z lepim mehkim oblačkom in me bosta nanj posadila, ker sem v življenju sedel precej na trdem in z menoj se bosta dvignila v nebeški Jeruzalem . . . prav tako, kakor vidite tam na sliki, kjer angelji nosijo zveličane v nebesa.

Potem se bo pa Gospod kot strašen sodnik obrnil k vam in poreče:

»Ker niste ubogali župnika svojega, bodite prokleti in poberite se v večni ogenj . . . ni čisto nič škoda te sodrge!«

Tedaj bodo peklenščeki svoje veselje imeli z vami nepoboljšljivci.

Le pogledjte: prav tako, kakor tam na sliki vidite, kako jih nabadajo na žareče vile in nakladajo na samokolnice in čez brv vozijo in preobražajo v peklenško žrelo, tako bodo delali tudi z vami . . .

Jaz bom pa sedel visoko gori kot kralj na mehkem oblačku in gledal doli, in ko se bodo peklenščeki z vami pogrezali v pekel in zraven pokali s svojimi dolgimi repovi, kakor voznik s svojim bičem, tedaj bom prišel za svoj rog in vam bom zatrobil koračnico:

Tatarata, ta, tarata, ta,

Tatarata ta . . . Amen!«

Tako nekako je govoril župnik Matevž in to pridigo ponmijo v njegovi župnji še do današnjega dne. V veliko zadoščanje župnikovo tudi ni ostala brez dobrih posledic.

RAZGLAD PO DOMOVINI

Izvrševalni odbor Vseslovenske Ljudske Stranke je imel v petek zvečer sejo o političnem položaju in se je osobito bavil z razpustom političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem. O tem nečudenem nasilstvu je poročal g. dr. Brejc ter je vladalo nad tem nečudenim nasilstvom koroške deželne vlade največje ogorčenje. Sklenilo se je pozvati Slovenski klub v državnem zboru, da stori v tej zadevi skrajne korake.

Proti nezakonitostim deželne vlade na Koroškem. Načelnik »Slovenskega kluba«, državni poslanec dr. Ivan Šusteršič, je odposlal sledečo brzojavko: »Ministrski predsednik ekscelencija baron Bienert, Dunaj. — Deželna vlada v Celovcu je razpustila pod ničevo pretezo slovensko politično društvo za Koroško. Proti temu nezaslišanemu nasilnemu činu protestira »Slovenski klub« ter zahteva takojšno postavno remediuro.«

Dalmacija za dr. Šusteršiča. Načelnik S. L. S. je sprejel sledečo brzojavko: Zastupnik Šusteršič, Ljubljana. Imotsko večje stranke prava odobrava pristup četvorice; vama dični poborniče hrvatskog državnog prava priznanje i zahvalnost. — Predsjednik: zastupnik Mladinov.

Liberalci bi se radi iznebili duhovnikov pri denarnih zavodih. Ne bilo bi napačno, da bi liberalci dobili v pest naše denarne zavode. Kam bi prišli naši denarni zavodi, če bi bili izročeni liberalnim špekulantom, pač dosti jasno osvetljuje polom liberalnih zavodov. Naravnost predrzno je, da si upa liberalno časopisje napadati prav v času, ko se pogrezajo njihovi zavodi.

Zrakoplovec Rusjan, Slovenec, je poizkušal polet s svojim letalnim strojem v Belgradu. Dosegel je že lepe uspehe, kar naenkrat mu veter zaobrnel letalni stroj in bliskoma pade na zemljo. Čez nekaj trenutkov po nesreči je Rusjan umrl.

Arger so pripeljali v Ljubljano. Sodbe o njem so bile zelo različne, nekaterim je ugajalo, drugim zopet ne. Bilo je pač nekaj ceneje kakor meso domačih živali; gotovo pa je, da bi se argentinsko meso, v slučaju, če bi ga stalno pričeli uvažati v Evropo, izdatno podražilo in bi postalo še dražje kakor domače. Druga stvar pa, ki je še bolj uvaževanja vredna, je, da bi živinoreja pri nas v slučaju stalnega uvoza trpela občutno škodo in potem naj se premisli, v kak položaj bi Avstrija prišla, če bi se iz kateregakoli vzroka (n. pr. vojska, kuga) naenkrat ustavil uvoz. Draginja mesa bi nastala taka, da si niti predstavljati ne more-

mo. Edina rešitev draginje bo povzdiga živinoreje pri nas.

Krmila za živino. Kuga goveje živine na gobcu in parkljih se je zanesla ponekodi že tudi na Kranjsko. Štajerska, Hrvatska in sosedne dežele že dolgo trpe na tej nesreči. Ugiba se, kako pomoči. Strokovni poljedelski listi naglašajo, da ravno v taki nevarnosti potrebuje živina močne krme. Svetujemo, naj živinorejci to upoštevajo in pokladajo živini sezamove tropine, ki imajo neprimerno več redilnih snovi, kakor navadna klaja. Sezamove tropine se naročajo v Ljubljani pri Gospodarski zvezi, ki jih prodaja 100 kilogramov po 18 kron, postaja Ljubljana. Sezamove tropine je priporočati tembolj, ker po svoji kakovosti ne zaostajajo prav nič za lanenimi in slednjih sedaj skoro dobiti ni. Pri Gospodarski zvezi se naročajo tudi druga krmila.

Vsled slabe letine bode treba kmetovalcem spomladí nakupiti krompirja in raznih vrst semen. Sedaj je še ugoden čas za nakup, ker cene se bodo spomladí brezdvomno visoko dvignile. Da more Gospodarska zveza že sedaj preskrbeti zadostno množino, priporočamo, naj kmetovalci kakor tudi zadruge z naročili krompirja, semen, umetnih gnojil itd. že sedaj prično, da ne bodo pozneje primorani veliko večje vsote žrtvovati. Vsa naročila naj se naslavljaajo na Gospodarsko zvezo v Ljubljani.

Stoletnica obstoja frančiškanskega samostana na Kostanjevici pri Gorici se je v nedeljo, 8. januarja slovesno obhajala. Pontifikalno sv. mašo je daroval prevzvišeni knez nadškof ob obilni asistenci ob 10. uri popoldne. Slavnostni cerkveni govor je imel svetogorski gvardjan č. o. Luzer. Krasno petje (moški zbor pomešan z deškimi sopranji) je kaj lepo poveličevalo cerkveno slavnost.

Izžrebane obveznice deželnega posojila bo kranjska deželna blagajnica v Ljubljani izplačevala od dne 1. julija 1911 dalje v imenski vrednosti. Izplača pa jih tudi s kuponji vred tri mesece pred doteklim rokom proti plačilu štiri odstotne eskomptne pristojbine. Od prej izžrebanih obveznic so doslej neizplačane sledeče obveznice: po 200 kron št. 299 in 1573, po 2000 kron št. 233, 561, 1160, 1218, 1483, 1669 in 2017.

Pouk v streljanju po ljubljanskih srednjih šolah se prične v Ljubljani 4. februarja. Vodil ga bo stotnik brambovskega polka št. 27 Matija Embacher. Na I. državní gimnaziji bo vodil pouk stotnik Fran Dobnik 27. brambovskega polka s šestimi instruktorji podčastniki navedenega polka, na II. državní gim-

naziji ga bo vodil stotnik 27. brambovskega polka Fran Globočnik s tremi instruktorji, na nemški državni gimnaziji in na višji državni realki nadporočnik 27. pešpolka baron H. pl. Lazarini s sedmimi instruktorji, na učiteljski nadporočnik 17. pešpolka H. Maurer z dvema instruktorjema. Poučevalo se bo streljanje vsako soboto izvzemši praznikov od 2. do 4. ure popoldne.

Ne pozabimo ptičic! Mraz in sneg sta letošnjo zimo dolgo prizanašala in našim pticam se je dokaj dobro godilo. Po vrteh, gozdu in poljih so lahko »sedele ob loncih mesa« in se mastile z raznimi žuželkami, ki bi sicer na spomlad grdo uničevale drevje in razne sadeže. Toda sedaj pa je zima s kruto roko posegla vmes; sneg je pokril zemljo in drevje in mraz je, da kar poka. Uboge ptičice, sedaj jim gre za kožo! Navezane so skoro popolnoma na drobtinice, ki padajo z ljudskih miz in z jasli domačih živali. Zadovoljne so reve celo z drugimi odpadki, ki jih s premrzlimi krepeljci izkopavajo po cestah. . . . Komu bi se ti najljubkejši božji stvori ne smilili, ki se zde, da so ustvarjeni le za sonce, pa jih vidimo izdane najhujšemu mrazu brez vsake pomoči! Pokažmo v dejanju to svoje usmiljenje in trosimo jim zrna, drobtinic, sadnih olupkov in pešk ter tu in tam malo peska v razna zatišja, kjer si morejo mirno in na suhem okrepčati lačne želodčke. Prav radi prihajajo na okna, kjer jih potem lahko opazuješ na vsegodaj zjutraj, kako brskajo med ostanki prejšnjega dne in čakajo novega kosila. Za škrjančke pa je potrebiti ob kakem zidu, ali po cesti, kjer jih pač zapaziš, ker hodijo posamezni pari vedno na isto mesto; v krmilne hišice ali na okno pa ne pridejo z lepa. Kdor že nima idealnega smisla za ptice, pa naj ima vsaj praktičnega in potresa pticam pozimi z ozirom na njih neprecenljivo korist, ki jo nudijo z uničevanjem mrčesov. Vadimo zlasti mladino v ljubezni in skrbi za ptice!

Kmečka zveza sodnega okraja Radeče je poslala deželnemu odborniku dr. Lampetu sledečo resolucijo: Člani Kmečke zveze za radeški okraj se popolnoma strinjajo s prizadevanjem deželnega odbora glede deželnih električnih naprav. Naj se izrabijo vse vodne sile kar je največ mogoče! Zborovalci tudi popolnoma odobravajo ustanovitev deželne banke! — Radeče, dne 12. prosinca 1911. — Ravnikar, načelnik, Simončič, odbornik.

Rim, 13. januarja. Na udanostno brzojavko, ki jo je sv. očetu z Dunaja poslala konferenca avstrijskih škofov, je sv. oče odgovoril s posebno zahvalo.

v kateri pravi, da ga je tembolj razveselila brzozjavka avstrijskih škofov, ki zagotavlja pokorščino in udanost njegovim odredbam proti modernizmu, ker mu mnogo žalosti povzročajo dogodki v Italiji in inozemstvu. Sv. oče izroča škofom blagoslov vernikom.

O liberalnih posojilnicah po deželi gredo zelo čudne govorice. Od raznih strani dobivamo poročila, da ne izplačujejo vlog tistim, ki zahtevajo svoj denar. V zadnji številki je »Domoljub« poročal o liberalni posojilnici v Moravčah, prej pa iz Ribnice. Tudi iz Tržiča smo dobili več pism od vložnikov, da ondotna liberalna posojilnica ne more izplačevati vlog. Tudi radovljiška okrajna posojilnica se drži sedaj strogo odpovednih rokov. To pa razburja ljudi. Vseh poročil nam ni mogoče priobčiti. Vsem različnim dopisnikom odgovarjamo, da so najbolj varno shranjene vloge pri posojilnicah, ki so včlanjene pri naši »Zadružni zvezi«. Liberalci, ki so hoteli škodovati našim zavodom, so jo pošteno zavozili s svojim združništvom. Pomilujemo le ubogo ljudstvo, ki bo po nedolžnem trpelo.

Važno za izseljence v Ameriko. Že zadnjič smo opozorili, da so v Ameriki jako slabe delavske razmere in da se zaslužek skoraj dobiti ne more. Zato je izdal naselniški komisar novo poostreno določbo, po kateri mora imeti vsak izseljenec, ki izstopi na Ellis Island, seboj v gotovini denarja 25 dolarjev ali 125 kron. Ta denar mora pokazati v gotovini pred komisijo in ne bo več zadoščalo, da bi izseljenec po denar pisal ali brzojavil. Tudi ne bo veljalo, da bi kdo drugi denar zanj založil. Kdor pride tedaj brez teh denarnih sredstev, bo brezobzirno zavrnjen. Kdor hoče od sedaj naprej potovati v Ameriko, ta potemtakem plača vožnino in imeti mora toliko denarja seboj, da mu ob izstopu z ladje ostane še čistih 25 dolarjev ali 125 kron. — Rafaelova družba.

Deželni kmetijski tečaji. Dne 22. in 23. januarja 1911 sta kmetijska tečaja v Vavti vasi in v Žužemberku. — Spored: 1. V Vavti vasi: 22. januarja dopoldne po 10. sveti maši: Umetna gnojila itd., predava g. ravnatelj Rohrman. — Popoldne prva ura: O gospodarskih zadrugah, predava g. dr. Pogačnik, deželni zadružni komisar; druga ura: Živinoreja, predava g. Planinšek, strokovni učitelj. — 23. januarja dopoldne: Vinarstvo, predava g. Skalicky, c. kr. vinarški nadzornik. — Popoldne: Sadjarstvo, predava gospod Zdolšek, strokovni učitelj. — 2. V Žužemberku: Dne 22. januarja popoldne prva ura: Vinarstvo, predava g. Skalicky, c. kr. vinarški nadzornik; druga ura: Sadjarstvo, predava g. Zdolšek, strokovni učitelj. — 23. januarja dopoldne prva ura: Umetna gnojila, predava g. Rohrman, ravnatelj deželne kmetijske šole; druga ura: O gospodarskih zadrugah, predava g. dr. Pogačnik, deželni zadružni komisar; popoldne: Živinoreja, predava g. Planinšek, strokovni učitelj.

Gorenjske novice

g Trata. Katoliško slov. bralno in izobraževalno društvo na Trati ima dne 29. prosinca ob 3. uri popoldne redni občni zbor v društveni dvorani na Trati. Vsi člani in društveni prijatelji se s tem vabijo, da se občnega zbora polnoštevilno udeležijo.

g Iz Motnika. Živinorejsko zadrugo smo osnovali dne 18. decembra l. l. za župniji Motnik in Spitalič. Zelo koristno predavanje je imel ob tej priliki gospod živinorejski inštruktor Krištof. Za štajerski del naše župnije se je bilo treba glede pasme obrniti na Gradec. A štajerski deželni odbor je prošnjo za švicarsko pasmo odbil. Zato bodo morali naši štajerski udje krave goniti na Kranjsko. — Sedem predavanj smo imeli v izobraževalnem društvu od jeseni, eno o vplivu tiska in kako naj beremo, šest pa o potovanju po Italiji, Franciji in Nemčiji. Prihodnjo nedeljo bo predavanje o potovanju po Švici. — Dekliška Marijina družba se bo ustanovila pri nas na Svečnico. — Motniški lov je na dražbi prišel v roke domačinov.

g Tržiške novice. Jugoslovanska strokovna organizacija je dobila tudi med našim delavstvom svojo skupino. Minoli terek se je osnovala. Kdor hoče sebi dobro, ne bo pomišljal dolgo, temuč pristopil tej zvezi. Vsak terek je po predavanju v društvenih prostorih vpisovanje. — O občnem zboru društva Sv. Jožefa prinese daljše poročilo prihodnji »Društvenik«. — »Domoljub« je pridobil precej naročnikov v tem letu, toda še premalo. Nobena hiša ne bi smela biti brez njega. Se vedno je čas za naročitev.

g Iz Stare Loke. Redek slučaj se je pripetil v naši fari te dni. Isti dan so ležali na parah trije odrasli mrličji. V Pevnu je umrl nenadoma berač po domače Herodež, na fari pa Tomaž Zaletel, oče načelnika starološkega Orla, in pa gospa Marija Bergant, trgovčeva soproga. Pokojnica je bila blaga, krščanska slovenska žena. Pljučnica jo je spravila v osmih dneh v grob. Če je le mogla, šla je vsak dan k sv. maši. V svoji oporoki se je spomnila poleg cerkve in revežev tudi koroških slovenskih otrok in »Slovenske Straže«. Pogreb je bil lep. Udeležili so se požarna b'amba, izobraževalno društvo, telovadni odsek Orel z zastavo, ki je šel tudi za pogrebom očeta svojega načelnika, in mnogo trgovcev in drugih ljudi. Naj blagi pokojniki počivajo v miru!

g S Trate. Liberalna lista »Slovenski Dom« in »Gorenjec« zadnji čas pogosto prinašata dopise iz Trate. Tem dopisom naj bo v odgovor samo tole: Takim listom, ko jih obsojajo v ogromni večini naši farani, zdi se nam na drobno odgovarjati veliko pod čast. — Nedavno je bilo v »Slovincu« čitati, da

strešno krilo eternit od strokovnjakov ni priporočeno. Naj izrazimo še mi tukajšnje izkušnje. Skozi več hudih zim se je pokazalo v tukajšnjem okolišju, da je najboljšo strešno krilo cementna opeka, kakršno že iz večletne izkušnje najbolje izdeluje in ima v zalogi Janez Alič v Gorenji vasi. Isti ima zalogo tudi v Skofji Loki.

g Iz Žabnice. Glasom letošnjega ljudskega štetja, ki se je vršilo pri nas pet dni, šteje naša župnija s peterimi vasmi 162 hiš in 871 prebivalcev, med njimi 56 odsotnih, večinoma v Ameriki. — Lausko leto je bilo rojenih 33, umrlo jih je 21, porok je bilo 6. — Prihodnjo nedeljo dne 22. t. m. popoldne ob 3. uri bo v prostorih Kat. slov. izobraž. društva javno podučno predavanje deželnega sadjarskega inštruktorja g. Mart. Hutneka o sadjarstvu s posebnim ozrom na naše kraje in razmere. Pristop je vsakomur prost. Zato se pričakuje obilne udeležbe.

g Gorje. Slava Bogu na višavah odmieva sedaj v božičnem času po vsem svetu, slava Bogu na višavah kliče posebno gorjanska fara ob sprejemu novega č. g. župnika, poslanca I. Pibra. Krasen je bil prizor ob prihodu novega dušnega vodnika. Gorjanska cerkev in nje bližnja okolica je bila vsa v vencih in zastavah in mlajih. Nestrpno je čakala množica, kdaj se prikažejo naši ogrjegasci in občinski odbor na konjih, ki so šli naproti g. župniku na blejski kolodvor. Zapeli so zvonovi, prikazali so se konji: »So že tukaj«, se je zaslislalo med množico. Vozovi obstanejo. Šolska učenka pozdravi v imenu mladine, eden v imenu vseh družtev, gosp. župan je pa že na kolodvoru izvršil svojo dolžnost. Zvečer je bila krasna razsvetljava. Pevci so zapeli par lepih pesni, godba je igrala, vsi pa smo imeli le eno vročo željo, ki jo je izražal napis pred župniščem: »Gorjanska fara kliče vneta: na mnoga, mnoga, srečna leta!«

g Koroška Bela. Shod, ki ga je priredila Jug. Strok. Zveza za našo skupino 8. t. m., je dobro izpadel. G. Karol Dermastia nam je pokazal, kako potrebna je organizacija delavstva, ako hoče priti do svojih pravic. A le organizacija na krščanskem temelju more to doseči, ker drugim organizacijam kakor socialno-demokratskim delavcem ne more zaupati. Navzoč je bil na tem shodu tudi socialni demokrat Anton Kristan, ki ni bil prav zadovoljen z izvajanjem g. predavatelja, ki je svojim poslušalcem odpiral oči glede socialnih demokratov. Toda poguma ni imel, da bi govoril, četudi se mu je nudila beseda, ker se ni hotel še bolj ozmati, temveč jo je odkuril kakor pes, ako okusi dobroto palice. Mi pa smo prav hvaležni predavatelju, da nam je malo odprl oči. — Ljudsko gibanje v preteklem letu nam kaže nekoliko nazadovanja od prejšnjega leta. Rojenih je bilo 121, umrlo jih je 59 (bilo je zdravo leto); oklicanih je bilo 34 parov, poročenih pa 22. — Zimski šport, san-

kanje, je tudi pri nas sedaj na višku. Staro in mlado vživa zimsko veselje. Pa kako bi ga tudi ne, saj imamo kar naravna sankališča, nam ni treba prirejati umetnih in nam ni treba šteti denarca. Nesreč še ni bilo posebnih, razen kakih malih prask. — Draginja tudi pri nas trka na vrata, katero posebno občutijo delavci. Zasluzek je vedno isti, a živila so pa vedno dražja, in vendar še ni upati, da bi se obrnilo na boljše.

g Moravče. Tomanova posojilnica v škrjipcih. Pretečeni teden se je bliskoma raznesla novica, da bo Tomanova posojilnica drugi dan zapечатena. Ljudi se je polastil velik strah, da zgube morda svoj težko prihranjeni denar. Trumoma so hiteli dvigati svoje uloge. Kolikor so imeli denarja, so ga izplačali, nato pa so se začeli jeziti in preklinjati duhovščino, češ, da je ona povzročila ta napad na posojilnico. Sklenili so takoj izdati sodišču vsakega, kdor bi količkaj govoril o njihovem zavodu. Žandarji so bili hitro na nogah; z znano vneto za vse, kar je liberalnega, povprašujejo po hišah daleč naokrog, kje bi kaj zasledili. Vprašujejo celo stvari, ki jih prav nič ne brigajo; n. pr. koliko knjižic je kdo komu dal, da naj vzdigne denar. Dobili so primerne odgovore, da žandarja ne briga prav nič, če kdo svojo hranilno knjižico tudi v vodo vrže in drugo. Toda le počasi! Vzrok morebitnega propada niso duhovniki, niso klerikalci, ampak moravski liberalci sami. Liberalizem propada in bo propadel povsod in tudi v Moravčah. Polom Glavne posojilnice, potem Agro-Merkurja, preteči polom Celjske zveze in Zveze slovenskih zadrug, pri kateri je včlanjena moravska posojilnica, vse to da ljudem misliti. Sicer pa ste sami poskrbeli za krizo. V svoji nepopisni zagrizenosti in ošabnosti ste zidali z denarjem klerikalcev, ki so bili tako kratkovidni, da so vam nekateri še zdaj zaupali svoje vloge, »Zadružni Dom«, ki vas je spravil v denarne zadrege. S svojim obrekovanjem naše »Ljudske hranilnice in posojilnice«, ki se je ustanovila zato, da reši iz vaših krempljev uboge dolžnike, ste že davno zaslužili kazen, ki vam preti sedaj. Zdaj upravičeno ljudje dvigajo svoje glave in v skrbeh povprašujejo, ali pridemo do svojega denarja in to po pravici, ker imate tako imeniten odbor. Odbor je po postavi odgovoren za izgubo. In ta odbor sestoji razun enega iz samih mož, ki le za malo ali nič ne garantirajo. Poleg tega je baje več neizirljivega dolga, za katerega je, kakor govore, porok odbornik brez premoženja. Kako izgledajo zadolžnice? Čuje se, da je tainona brez podpisa porokov, da so knjižice popravljene. Farbali ste ljudi, koliko bo nesel »Zadružni Dom«, a računajte in videli boste grozno izgubo. Torej le zasledujte; čim bolj boste dregali, tem preje vas bo konec. Naša »Ljudska hranilnica in posojilnica« pa stoji trdno, ker dela previdno in

zastonj in ima v odboru može, ki s svojim premoženjem lahko vedno jamčijo za njen obstoj in si bo osvojila popolno zaupanje in spoštovanje vseh ljudi, tudi naših nasprotnikov. Namesto predpustne igre »V medenih dneh« pa igrajte sedaj rajše žalogro »V žalostnih dneh«, katere prvi prizori se že začnajo. (Prinodnjič o domu samem, o lanskem računskem zaključku in o mnogih drugih stvareh.)

g Iz Mekinj. V nedeljo 22. t. m. bo priredilo tukajšnje izobraževalno društvo v »Društvenem Domu« shod, na katerem bosta govorila gg. poslanec dr. Krek in svetnik Gustav Pirč. Pri tej priliki se bo ustanovila tudi živinorejska zadruga za občino Mekinje in skorro gotovo tudi za Nevlje. Začetek bo točno ob 3. uri popoldne. Pred shodom bude zapel naš vrli moški zbor par bodrilnih pesmi. Vabimo domačine in drage nam okoličane, katerim je na srečo napredek našega ljudstva, da se prav v obilnem številu udeležite pomembnega shoda.

g V Hrašah pri Smledniku je pretečeno leto umrlo 9 oseb, med njimi 5 mož pri najboljših letih. Izmed teh Franc Šter, kovač in Gašper Knific, cerkvenik. V 20 letih jih je umrlo ravno 200 v Hrašah, tako da jih pride na vsako leto po 10. Naj v miru počivajo. — Letina je bila pretečeno leto bolj slaba; črv je naredil veliko škode. — »Domoljub« ima v naši vasi 23 naročnikov.

g Iz selške doline. Pri nas imamo posebne vrste liberalizem, rekli bi mu socialdemokratsko kapitalistični brezverski mladoliberalizem. Kajne, to je zmes? Ni se pa temu preveč čuditi, če vam povem, da se je zlegel v Železnikih, kjer vse fantazira. Zasejali so ga načepolni študentje od brezverskega eksjurista Lotriča nadalje. Za botra sta mu bila dr. Oražem in dr. Zerjav, ki so jih vrle Železnikarce očiščile s koprivovimi šopki. Pravijo tudi, da mu posebno ljubezen skazuje škofjeloška sodnija. Zato so bili en čas prostori škofjeloške sodnije polni železniških delavcev. To so pač znane dobrote liberalizma. Že zgoraj navedeno ime vam pove, da se tega liberalizma oprijemlje tudi stara zapuščena liberalna inteligenca, ki nima nobenih portfeljev in čaka na čast, četudi zadnje mesto občinskega odbornika. Svoje odpadke spušča ta liberalizem v »Gorenjcu«, ti duhovi so tako zoprni že starim liberalcem po drugih krajih, da obetajo vsled teh »Gorenjca« opustiti. Za seboj ima ta liberalizem dve hranilnici v Železnikih in Dražgošah, ki sta v celjski zvezi. S silnim vriščem in žuganjem konkurence našim rajfajzovkam so jih ustanovili, danes so že bolj mirni, o njih računskih zaključkih pa ni nobenega glasu. Sliši se pa, da jim gro za denar silno trdo, zato fehtajo na vseh koncih in krajih, če je treba tudi pri damnadan od njih zaničevanih Marjinih devicah. Baje jim je celjska zve-

za neročila, naj skušajo kar največ denarja dobiti v svoje roke. Itadi verjamemo, da je tako, saj v liberalnih zadrugah in zvezah na vseh koncih in krajih poka. Naši ljudje pa so že toliko previdni, da ne bodo sedaj nalačili svojega denarja v liberalne hranilnice. — Češnjska hranilnica je kupila 400 oralov obsegajoči, dobro zaraščeni gozd (takih bukev se težko dobi še kje na Kranjskem) Hrašnik, ki je oddaljen 8 km od škofjeloškega kolodvora, za svoto 115.000 kron. Ta gozd jim leži v žetodcu. Hujskali so delavce in vozniške in celo gozdno oblast nadlegujejo, da bi delala sitnosti pri sekanju. Pa vse zastonj! V zadnjem »Gorenjcu« zopet vpijejo, da so ustanovili novo sodarsko zadrugo, ki bo povzdignila Železnike. Lepo, če bi kdo to verjel! Kajne tako, kakor ste jih povzdigovali do sedaj? Ta bi bila tudi konkurenčna zadruga sodarski zadrugi na Češnjici. Zadružni frkolini! Kaj si domišljate? Odbor je sestavljen tako: Karol Dolenc, gostilničar, načelnik (Kajne, to je sodarski mojster!); Gabriel Thaler, gostilničar in podnačelnik; Anton Globočnik, bivši fužinar; Anton Hafner, bivši fužinar; Ivan Demšar, trgovec z vinom; Jakob Dermota, usnjar; Franc Vidmar, krojač, in Melhijor Dolenc, nadučitelj v Železnikih. Seveda šolmošter mora biti zraven, da bo učil politične frkovec politični abc. To je sodarska zadruga? Niti enega sodarja nimajo. To bi bila pač kramarska zadruga. Ali mislijo, da bodo iz liberalizma fabricirali sodarje. Ta nestvor bo v zadržnem registru deželne sodnije, kaj takega je pač mogoče v Avstriji. To bo luč Železnikom; neki porodnež pravi, da taka, kakoršno je dobil Markon, ko je prišel svojčas v Železnike v sedanji Korlnovi gostilni. — Letos bodo občinske volitve, zato so se liberalci nekaj izmislili, da bi vjeli kako čast. Ko bodo volitve pri kraju, bo tudi ta sodarska zadruga zaspala. To vedo naši ljudje in se dosti ne menijo za liberalno kričanje.

g Umrla je v Tržiču minuli teden posestnica in čevljarjeva soproga Marija Tomazin. Pokojnica je bila pravi vzor krščanske gospodinje in matere. Kot ena prvih je vstopila v ženski odsek izobraževalnega društva. Njena najljubša pot s sinovi, izmed katerih so vsi štirje Orli, je bila v društvu. Njen pogreb v nedeljo, 15. t. m. je bil nad vse veličasten. Spremljalo jo je društvo sv. Jožefa z zastavo, ženski odsek, ki ji je zapel dve žalostinki in nepregledna množica. — Tako časti naše ljudstvo vzorno krščansko mater! Blag ji spomin, ostalim domačim pa naše sožalje!

g Poljane nad Škofjo Loko. V pojasnilo občinstvu: Nekateri nasprotniki tukajšnje posojilnice uporabljajo prilično likvidacije »Glavne posojilnice« v Ljubljani, da ljudstvo begajo in plašijo radi varnosti v tukajšnji hranilnici naloženega denarja. — Tem potom bodi pojasneno, da hranilnica in posojilnica v Poljanah nad Škofjo Loko ni bila se-

daj in nikdar popreje v nikaki zvezi z »Glavno posojilnico« v Ljubljani. Vloge v tukajšnji hranilnici so popolnoma varno naložene. Poleg drugih varnosti jamči za varnost hranilnih vlog neomejeno jamstvo 460 članov, ki so vsi zemljiški posestniki, katerih posestva so nad 3 milijone kron vredna. Dobro bi bilo, da bi že prišlo ljudstvo vsaj pri zgoraj omenjeni katastrofi »Glavne posojilnice« do spoznanja, da bi več zapalo domačemu zavodu, kakor tujim. V domači posojilnici se zamore vsakdo sam prepričati o poslovanju. K prihodnjemu občnemu zboru, kateri bode pravočasno razglašen, se vabijo vsi člani, priti pa zamorejo tudi nečlani, da se prepričajo o rednem poslovanju in popolni varnosti tukaj vloženega denarja.

Dolenjske novice

SHOD ZAUPNIKOV IN OBČNI ZBOR »KMEČKE ZVEZE« ZA NOVOMEŠKI OKRAJ.

Takega zborovanja že zdavna ni videla lepa Dolenjska, kot je bil gori označeni shod 9. t. m. v Kandiji pri Novem mestu. To ni bilo nikako manifestacijsko zborovanje, ampak shod, ki ga je rodila potreba. Ni je bilo fare, ne občine, da, skoro ne vasi v novomeškem okraju, ki ne bi bila sem poslala številnih zastopnikov. Ako trdimo, da je bilo na shodu 400 samih mož, hočemo s tem reči, da jih več ni moglo iti v obširno Windišerjevo dvorano in da so ostali vsled pomanjkanja prostora morali oditi. Prvi je poročal poslanec Dular o delovanju deželnega zbora, zlasti o novem cestnem zakonu, poslanec Matjašič o novem občinskem volivnem redu, nakar je nastopil burno pozdravljen državni poslanec Evgen Jarc ter podal poročilo o političnem položaju. Zasluga poslancev S. L. S. v državnem zboru je, da ministri in Nemci vsaj vedo, da živimo. »Slovenski klub« v zadnjem času pomnožen s štirimi hrvaškimi pravaši (Živio-kl'ci), si je znal v kratkem času priboriti v državni zbornici tak ugled, kakor ga nima noben drug klub z enakim številom članov. To je dosegel s svojo odločno, pametno in odkrito politiko. Odločno zavrača nato gospod poslanec liberalne poslance, ki so vedno in povsod nasprotovali kmetu koristnim zakonom ter najodločnejše protestira proti liberalni gonji na usmiljene brate v Kandiji, ki niso drugega zagrešili, kot da so pri zadnjih državnozbornih volitvah izvrševali svojo državljansko pravico in dolžnost (Burno odobravanje). Ko pojasni še čedno stališče, ki ga zavzemajo liberalci pri lovskega zakonu, desetmilijonskem posojilu in pri draginji, otvori poročevalec debato o gospodarskih potrebah novomeškega okraja, zlasti o cestah in živinoreji. Na podlagi tu izraženih želj in

prošnja je šele razvidno, kako silno je bil doslej zanemarjen ta okraj glede cest in potov. Načrt tozadevnega dela v bodoče, kakor se je določil na tem shodu, obstoji bistveno v sledečih točkah:

1. Preložiti je treba klanec Drska—Podturn—Sela—Toplice; Soteska; Strmolje nad Gornjo Stražo.

2. Napraviti je nov železen most na okrajni cesti Beršlin—Gornja Straža čez Temenco, in pospeši naj se gradnja betonskega mostu Vavtavas—Gornja Straža.

3. Med okrajne ceste naj se uvrste sledeče ceste: občinska cesta Mačkovec—Sela—Pajnof; dovozna cesta mimo kolodvora Gornja Straža, ki se steka potem v okrajno cesto Prečina—Bršlin; občinske ceste v občini Orehovca in Podgrad; cesta v Belocerkev, cesta Češčavas—Zalog—Straža, in iz Bršlina v Bučnovas.

4. Podpora (subvencija) naj se izpoljuje za zgradnjo opornega zidu pri cesti blizu Prečenske cerkve; za popravo ceste iz Vavte vasi—Drganje selo—Vršna sela, in iz Brusnic v Gabrije. Pred vsem naj se pa na imenovani cesti regulira hudournik Gosposdična. Ko bo ta urejen, naj se imenovana cesta uvrsti med okrajne ceste. V občini Šmihel—Stopiče naj se še da podpora za vzdrževanje poti Volavče—Vrh—Gor. in Dol. Mraševo—Vel. in M. Podljuben.

5. Razbremeniti je občino Brusnice od poprave in vzdrževanja ceste, ki pelje od državne ceste čez Otočice, ker ista za imenovano občino nima nikakega pomena.

6. Napraviti je brod med vasmimi občine Šmihel—Stopiče ležečimi ob dolenji obali Krke in med Št. Petrom ter zgraditi na obeh straneh dovožno cesto. Istotako je silno potreben tudi brod med Prečino in občino Šmihel—Stopiče.

7. Prošnja Mirnopečanov glede ondotnih cest naj se kolikor mogoče hitro reši.

To je v velikih obrisih načrt, ki vpije po skorajšnji rešitvi. Gospodje poslanci so obljubili, da bodo njega izpejavo z vsemi močmi podpirali.

Ravnatelj g. Rohrman je nato pričujoče opozoril na veliko nevarnost, ki preti našemu okraju od kuge na gobcu in parkljih ter poziva, naj ne zanemarijajo škropljenja trt z galico, nakar je g. načelnik Appe otvoril občni zbor »Kmečke zveze«.

Mož, dasi bolehen na telesu, a čil na duhu je prisrčno pozdravil navzoče člane »Zveze«, katere prvi načelnik je bil. Tajniško poročilo, ki ga je podal tajnih g. Fröhlich, omenja uspehov, ki jih je dosegla »Zveza« v prvih dveh letih svojega obstoja. Potom raznih shodov in poučnih predavanj je delala za gospodarsko in politično izobrazbo kmečkega ljudstva, njena zasluga je, da sta se otvorila gospodinjstva šola in trgovski tečaj v Šmihelu p. Novem mestu, da se je ustanovila živinorejska zadruha. Če pa še ni storila toliko, kakor bi bila lahko, je vzrok ta, ker smo njen

pomen premalo poznali. Odslej mora biti »Kmečka zveza« središče vsemu gospodarskemu in političnemu delu. Geslo nam bodi: Vsak kmetovalec bodi član »Zveze«.

Blagajnik g. kanonik Zlogar poda nato blagajniško poročilo ter koncem stavi sledeče resolucije:

1. Mnogoštevilno obiskani shod »Kmečke zveze« za novomeški okraj izraža svoje zadovoljstvo o poročilu g. državnega poslanca Evg. Jarca. odobruje postopanje poslancev »Slovenskega kluba« v jesenskem zasedanju ter se nadeja, da bodo tudi v prihodnje vzdržali ugled slovenske delegacije na Dunaju.

2. Shod s posebnim veseljem pozdravlja vstop dalmatinskih pravašev v »Slovenski klub« kot prvo etapo za uresničevanje jugoslovanskega vprašanja v Avstriji. Hrvatsko - slovenska vzajemnost naj se kaže v praktičnem delu za razvoj naših južnih zanemarnjenih dežela.

3. Shod z zadovoljstvom vzame na znanje poročilo naših deželnih poslancev, izreka poslancem »Slovenskega kluba« zahvalo za dosedanje požitvalnost ter jih pozivlje naj vstrajajo v izvajanju programa S. L. S. ter naj se osobito zavzemajo za prepotrebne melioracije naše zanemarjene Dolenjske.

4. Shod pozivlje poslance S. L. S., da z vso energijo pri ministristvu urgirajo pričetek gradbenih del belokranjske železnice, oziroma nadaljnje zveze z Dalmacijo.

Vse resolucije so bile enoglasno in z glasnim navdušenjem sprejete.

Volitev novega odbora se je izvršila po vzkliku. Za načelnika je bil izvoljen posestnik Fr. Vrtačič iz Žihovega sela, podnačelnik je župan Jos. Zorc, tajnik kaplan Fröhlich, blagajnik kanonik Zlogar, odborniki so posestniki Špendal iz Biške vasi, Kastelic iz Št. Jošta, Bojanc iz Št. Petra, Beg iz Gornjih Sušic, Medved iz Krke in župan Vintar iz Prečine. Revizorja sta župnik Zakrajšek iz Vavte vasi in posestnik Appe iz Kandije. Sklenilo se je, da se imenujejo po vseh občinah glavni zaupniki, ki imajo zajedno z glavnim odborom K. Z. redne seje vsak prvi ponedeljek v mesecu. Tudi naj se organizirajo odseki K. Z. — Omenjamo še, da je shod pozdravil vrlj župan občine Šmihel—Stopiče g. Jos. Zorc. Novoizvoljeni predsednik nato zborovanje zaključil.

Dvoje je pokazal ta krasno uspeli shod. Velike gospodarske potrebe novomeškega okraja in pa neomajano zvestobo do S. L. S. In v tem drugem vidimo jamstvo boljših dni za našo Dolenjsko.

d »Ali je z Vač kaj novega v »Domoljubu«?« Tako povprašujejo tisti, ki našega lista ne znajo s pridom brati. Zavedni bralci pa najprej preberijo in premislijo uvodni članek in za tem z zanimanjem prečitajo druge podučne spise našega lista; novice niso poglavitna stvar. Samo zapečkarji, ki našega

gibanja niso nikoli umeli, in pa naši nasprotniki, ti se vržejo samo na novice. Marsikako novico bi danes lahko napisali, kako je n. pr. pretekli teden smrtna kosa pokosila Mlakarjevo mater, Zapečarjevega in Jurčetovega očeta, še to in ono, a nočemo. Tudi naših nasprotnikov ne bomo oštevali. Kdo se bo z »naprednjaki« prerekal; kdo se bo z bikom bodel? Obresti pa silno iščejo in prosijo, da bi jim katero zasolili. Tisti prerok, ki se je svoj čas kmetom tako prijaznega in krščanskega delal, ta ti o Božiču »čez Sav'co v vas hodi« na Vače in kuje razne dopise v svoj liberalni listič. Pa naj se v listič ta ali oni podpiše, mi vemo, odkod burja vleče in zato se smejemo. S časnikarskim papirjem nas nikdo ne užene. »Hujše bi bilo, če bi me kak vol pobodel, kakor pa če me dajo v časopis,« je rekel zadnji neki naš mož. Časnikarsko črnilo nam bodi deveta briga! Če smo doslej mirno prenašali naščuvane otroke in pobiče, ki še ne znajo svoje soli zobati ter so le očetovega kruha pijani, bomo tako ravnali še zanaprej. Naša mladinska organizacija bo napredovala preko onih »junakov«, ki jim šele v temi in o polnoči raste pogum. Veselo se zbirajo fantje v našem društvu tudi med tednom. V nedeljo, 15. t. m. jim je predaval Jos. Urbanija (Limbarski) iz Moravč jako lepo o našem namenu in vzorih. Želimo, naj bi bili naši mladeniči vztrajni in neustrašeni kot »orli, rojeni na skali studeni«. Tudi naša posojilnica mirno in lepo napreduje, daširavno so ji napisno tablo ponoči namazali. Namesto osebnih napadov in ponočnih škandalov naj svojim ljudem enkrat povedo, kako je z Zvezo slovenskih zadrug, kjer je njih posojilnica včlanjena, in kak red je sedaj v blagajni, kje so se vzeli oni denarji, za katere se je popivalo pred občinskimi volitvami. A tega ne bomo zvedeli, zato bodo rajši pozornost od sebe obračali z napadi na naše ljudi. Sledujoči bodo vedno sami nedolžni ostali. Le pustimo pse, naj lajajo; to kaže le, da jahamo!

d Loški potok. Dekliška zveza je priredila za praznike zabavno prireditve s kaj lepim uspehom. Nastopile so zopet naše mlade pevke — naraščaj ženskega zbora z lepimi pesmicami. Po deklamaciji se je pa uprizorila daljša igra »Lurška pastarica«. Igralo se je v občno zadovoljnost in pohvalo. Udeležba je bila najboljša, obširna dvorana se je bila docela napolnila. V nedeljo se je igra ponovila z novo točko: »Ciganska sirota«. Prizor s samospevom. Mlada igralca se je tako uživila v svojo vlogo, da je s svojim prednašanjem in petjem izvabila navzočim solze. Ponosna je lahko Dekliška zveza, da ima v svojem krogu tako dobre pevske in igralske moči.

d Iz Črnomlja. V nedeljo zjutraj smo imeli po zadnjih volitvah prvič med seboj svojega državnega poslanca Jarca. Četudi so bili vabljeni samo zaupniki, je prišlo na shod nad dvesto mož. Prišli so v hudem mrazu celo iz

Vinice, Adlešič itd., sploh iz vseh občin krog Črnomlja. Dež. poslanec Matjašič je poročal o novem občinskem volivnem redu, s katerim je ljudstvo sploh zadovoljno. Državni poslanec Jarc je govoril o deželnem in državnem zboru. Vsi kmetje se strinjajo s stališčem naše stranke glede draginje, ki je ni kriv kmet. Da ni dovolj mesa, je krivo, ker se je doslej premalo storilo za živinorejo, in to zlasti v Beli Krajini. Načrt, ki smo ga sprejeli na predlog poslanca Jarca, da se namreč kmalu ustanove kmetijske zadruge za nakup plemene živine semen, umetnih gnojil in strojev in za skupno prodajanje kmetijskih izdelkov, je ugajal vsem možem. Zato le brž na delo, da se to hitro izpelje! Tudi razgovor o cestah, železnicah, vodovodih, napajališčih je bil prav koristen in potreben, ker doslej še nikdar ni bilo prilike, da bi se o tem tako natančno in dobro razgovorili. Za zaupnico poslancem S. L. S., ki jo je predlagal dr. Sturm, so glasovali vsi možje z navdušenjem. Vpliv S. L. S. raste krog Črnomlja vedno bolj. To je edina stranka, ki kaj dela. Liberalci pa ljudi samo izkoriščajo in hujskajo ter preganjajo najboljše možje, ki zaslužijo radi tega vse priznanje. Gg. poslance pa prosimo, da se dajo natančno podučiti o nekaterih sodbah, ki so bile zadnji čas pri nas. Proč s takimi sodniki, ki so tudi v sodni dvorani najprej liberalci, potem šele sodniki.

d V Metliki bo v nedeljo 22. t. m. velik shod »Kmečke zveze« v dvorani »Kmetijskega društva« ob devetih zjutraj. Na shodu govore dež. glavar pl. Šuklje in poslanca Jarc in Matjašič. Možje, pridite vsi poslušat svoje zastopnike! — Odbor.

d V Ribnici so imeli na Št. Janžev dan krošnjarji svoj shod. Navzoč je bil poslanec Jaklič. Krošnjarji so povedali svoje težave, ki jih imajo s krošnjarstvom po svetu in pa pri glavarstvu. Razgovor je bil zanimiv in silno živahen. Največ pritožb se je čulo proti postopanju domačega glavarstva. Poslanec je obljubil, da bo posredoval, da se popravi kolikor je mogoče in da bo o uspehih poročal v »Domoljubu«. Sedaj pa čakamo.

d Shod v Kneju pri Velikih Laščah. 9. januarja dopoldne so imeli posestniki logov ob Rašici, Kolpi in Črni vodi shod, da se pogovore, kaj bi se ukrenilo, da bi se uravnali potoki in osušili travniki, ki so sedaj zamočvirjeni. Poslanec Jaklič jim je svetoval, da naj se obrnejo na deželni odbor s prošnjo za napravo potrebnih načrtov in seveda tudi za podporo. Ogromna večina se je izrekla za osuševanje in uravnavo vode. Resnih pomislekov ni bilo.

d Iz Ambrusa. To leto, kakor kaže, bo zelo naporno. Za bližajoče se občinske volitve se že sedaj prav močno agitira in to zlasti v znanih žganjarijah. Da se bo tako kdo vsiljeval, še nobenemu na um ni prišlo. Saj kdor je kaj vreden, se mu ni treba usiljevati. Trezni možje ambruške občine: imejte pa-

met na pravem kraju; premislite dobro, koga boste volili v občinski odbori! Ne poslušajte priliznenih besed! Ne prodajte svojega prepričanja za kozarec žganja! — Da ima naše Kat. slov. izobraževalno društvo veliko neprijateljev, to vemo. Da so pa nekateri tako zagrizeni, tega ni nobeden mislil. Naše društvo ima sedež v cerkveni hiši, v kateri je tudi drugi razred ljudske šole. Nekateri bi radi postavili društvo pod kap. Podrobnosti ne bomo poročali za sedaj, bomo jih pa, če bo treba. Društvo se pa vseno lepo razvija. Vi pa, dragi možje, fantje, žene in dekleta! Ozrite se, da boste znali ločiti pleve od zrna. Oklenite se društva. Ker le prava izobrazba na krščanski podlagi je ključ do pravega blagostanja.

Notranjske novice

n Vipavsko okrožje Orla (gorenji del) ima okrožno sejo dne 22. t. m. v Vipavi ob treh popoldne. Bratski odseki se opozarjajo, da pošljejo predsednike in načelnike k seji! Na zdar!

n Vrhpolje. Kat. slov. izobraževalno društvo naznanja vsem članom in članicam, da se bo vršil četrti redni občni zbor v nedeljo dne 29. januarja 1911 ob tretji uri popoldne v društveni sobi. Vabi se uljudno k obilni udeležbi.

n Št. Vid poleg Vipave. Mlekarska zadruga je imela v letu 1910. sledeči promet v blagu: prejeto mleko 214.934 litrov, od tega se je prodalo v Trst 178.138 litrov, doma se je prodalo 2698 litrov, posnelo 31.910 litrov, surovega masla se je izdelalo 1201½ kg, od tega je odbitka dva odstotka od prejetega mleka. Iz tega je razvidno, da mlekarna lepo napreduje. Ker je ta zadruga velike koristi za vse vipavske živinorejce, naj bode vsak živinorejec njen član.

n Iz Starega trga pri Ložu. Zelo zanimiv je proračun naše občine za leto 1911, če ga primerjamo z onim za leto 1910. Nekaterim se zdí čudno, kako da občinske doklade rastejo. Pomisljijo pa ne, kako neprimerno so se tudi stroški naše občine zvišali. Vzemimo le postavko: šolstvo. V letu 1910. je izdala občina za šole skupno 2264 K, namreč za starotško 1784 K in za babinopoljsko 480 K. Sedaj je pa število šol naraslo na šest, namreč: dve štirirazrednici (Stari trg, Igavas), dve enorazrednici (Babinpolje, Gor. Jezero) in dve ekskurendni šoli (Otok, Poljane). Za te šole je treba šteti letos skupno 14.220 K, torej za več kot šestkrat toliko kot leta 1910. Podobno kot izdatki za šole, so poskočili tudi drugi izdatki. Koliko je treba prispevati za nove ceste, ki bodo v velikansko korist celi dolini? Sicer pa damo vsem tistim, ki godrnjajo čez povišano občinsko doklado ta-le svet: Pripravite ljudje do tega, da bodo dali polovico tistega denarja, ki ga izdajo za šnops, občinski blagajni, pa smo prosti vseh občinskih

doklad in občina bo dala vsako leto še kak tisočak v hranilnico. Napačno bi gotovo ne bilo! — Umrl je v Ljubljani mlinar in posestnik Janez Janežič iz Markovca. Šel je iskat zdravja, a našel je smrt. Bil je več let predsednik krajnega šolskega sveta in podžupan za Markovec. Z osirotelo družino čuti gotovo vsa dolina. — Goreti je začelo v noči od 14. na 15. t. m. na žagi A. Patrnost v Škriljah. Ako bi ne bilo snega, pa bi bila pogorela cela žaga. Škode je baje nekaj čez 200 K.

n Postojna. Prihodno nedeljo, dne 22. januarja, bo javno predavanje v prostorih izobraževalnega društva »o združništvu«, po predavanju bo pa seja izobraževalnega društva. Prosimo obilne udeležbe. Kdor ima še izposojene knjige iz našega društva, naj jih prinese nazaj vsaj v štirinajstih dneh; tako dolgo, dokler se knjižnica ne uredi, ne bo poslovala.

n Na Dobrovi se je vpeljal patronat Vincencijeve družbe. Izvršujoči član je g. župnik Plantarič. Zaupnice so za posamezne vasi dekleta iz Marijine družbe, in sicer: Za Dobrovo Franca Prebil, ki je nabrala za leto 1911 50 K 68 h; za Stransko vas in Utik Helena Kozamerik, nabrala 8 K 70 h; za šmartinsko sososko Alojzija Laznik, ki je nabrala 58 K 14 h; za Gabrje Uršula Rihar, ki je nabrala 18 K 72 h; za Šujico Neža Kunaver, ki je nabrala 8 K 60 h; za Hruševo Marija Končan, ki je nabrala 5 K 60 h; za Kozarje Ana Kozjek, ki je nabrala 50 K 70 h.

n Iz Podlpe pri Vrhniki. V Božiču celo nismo bili brez cvetja. Videl si lepo cvetočo defeljo, trobentic mnogo, rigelče, teloh cvetoči, resje, popan itd. Pa še ena cvetka je vzklija pri nas: domača hranilnica in posojilnica, ki je z novim letom pričela delovati in ki obeta dosedaj najlepšega cvetja in obilnega sadu. Seveda bomo edini in se zavedali reka: Svoj denar v domačo hranilnico!

Iz raznih krajev

Koroško. Nečuveno krivično se postopa pri ljudskem štetju na Koroškem. Slov. katol. politično društvo se je trudilo, da se onemogočijo očitne krivice. In zgodilo se je nekaj, kar je le pri nas mogoče. Deželni predsednik je razpustil katoliško politično društvo. Slovenec na Koroškem res nima pravice. — Nasilstva pri ljudskem štetju na Koroškem. V Št. Vidu ob Glini na Koroškem je bolnišnica usmiljenih bratov, v kateri je pet bratov Slovencev in trije uslužbeni, ki so tudi Slovenci. 31. decembra je bilo v bolnišnici približno 40 do 50 bolnikov večinoma spodnještajerskih Slovencev, nekaj tudi Kranjcev in Primorcev. Občinski pisar pa je kot števni komisar zapisal v popisovalne pole vse Slovence z nemškim občevalnim jezi-

kom, ne da bi vprašal za dovoljenje. Prizadeti Slovenci so se vsled tega postopanja pritožili vsi na deželno vlado. — Koroške razmere. K naši notici z dne 5. t. m. glede obsodbe frančiškana o. Antona na 30 K globe zaradi prestopka zoper varnost telesa, ker je vstopil v sobo neke bolnice, je še pristaviti, da dotični duhovnik ni imel namena svobodomiselne gospe spovedovati, ampak je hotel bolnico samo obiskati, kar je po hišnem redu bolnišnice celo njegova dolžnost. Takoj pri vstopu je začela kričati: »Vrzite ga ven!« On ji je mirno odvrnil, da mu vstopa ne more prepovedati, sosebno, ker tudi zdravnik ni prav nič odredil, da bi se bolnica ne smela obiskati, narkar je odšel. Šele po par urah je pri kašlju prišlo nekaj krvi in zdravnik sam je izjavil, da med to krvjo in obiskom gospoda kaplana ni nobene stike. Kljub temu je dobil gospod kaplan štiri dni zapora.

Hamborn ob Renu. Naše društvo sv. Barbare se mora pač malo več oglašiti v »Domoljubu«, da nas starejše ne spravijo tukajšnja novejša društva v ozadje. Lepo božično veselico, Kristusovo drevo, petje, deklamiranje, obdarjenje otrok smo priredili na dan Svetih Treh Kraljev. Posebno je pa omeniti 52 lepo barvanih svetlih slik, katere so se s posebnim aparatom vrgle na belo platno. Predstavljale so nam imenitne dogodke iz Jezusovega rojstva in detinstva in kraje in mesta, na katerih so se izvršili. Pri ustanovni obletnici, 20. novembra preteklega leta, nam je g. predsednik enako pokazal in razlagal po umetno izvršenih podobah, kar je sam videl v Jeruzalemu, na Oljski gori in v dolini Josafat. Četudi smo vzpizorili ravno pred tem igro »Rdeči nosovi«, smo vendar svoje oči pazljivo obrnili na podobe in radi poslušali. Tudi pri mesečnih shodih se nam je marsikaj pripovedovalo o slovenskem romanju in znamenitostih Svete dežele. Naše društvo mirno napreduje, vsako leto volimo znova stari odbor, svojemu Jakobu iz Nove Oselice smo dali zopet za eno leto žezlo predsedstva v roke; v novem igralskem odseku pa mora Francec iz Šemnika pridno delati, ker se je ustanovil odsek zlasti na njegovo pri-govarjanje; izkušena blagajnik in tajnik naj pa skrbita, da imata tudi za naprej lep prebitek koncem leta kakor do zdaj.

Zlata doba

ALI IMATE »ZLATO DOBO«?

Ravnokar je izšla prva številka t. l. z zelo zanimivo vsebino: 1. Kaj bomo pili, oziroma kaj bomo jedli? [a) doma, b) v gostih, c) v gostilni]. — 2. Čujte! Brezalkoholna gostilna v Ljubljani (se odpre meseca svečana). — 3. »Napitnica« — »postrežnina«. Namestu neumne

po nemškem skovane »napitnine«, po kateri bi se moralo vse zapiti, kar se dobi v dar, naj se rabi »postrežnina«, ker se taki darovi dajejo za postrežbo; za kaj naj se pa porabijo, to je obdarjenja stvar. Pametno! — 4. Protialkoholni shod duhovnikov. I. del: Kako naj dela katehet v šoli pri otrocih. — 5. Dopolnilo naše statistike. Izkazuje blizu 2000 abstinentov. — 6. Na adresc »Zore«. Odkrita beseda našim dijakom. — 7. Naš plakat. Prinaša veselo novico in srečno rešitev vprašanja: Kako priti v okom veliki draginji? — 8. Tudi na Notranjskem se grdo popiva. — 9. Slovestvo: »Mladeničem«, škofova knjižica, ki posvečuje celih 24 strani protialkoholnemu vprašanju. — 10. Raznoterosti. Med drugimi je notica: **Gospod kaplan Kopitar** v Kočevju, ki se bori kot junak z nemškim vandalizmom, je navdušen abstinenc. Mi smo veseli, da ga smemo šteti med svoje. Take neupogljive značaje ustvarja abstinenc. Živio Kopitar!

Pomenljivo in vsega uvaževanja vredno je, kar piše »Zlata Doba« na **adreso naših dijakov**: Če bomo Slovenci pili naprej kakor doslej, se ne bomo nikamor daleč premaknili, če se tudi marsikaj poskuša med nami. Delo se nam bo sproti podiralo kakor človeku, ki spé v goro, pa mu stopinja vedno drči nazaj. Marsikaj tega, kar se dela, je le krparija v primeri z našim delom. Ljubezen, ki nič ne žrtvuje, nikdar ni velika. In če ne bo naš narod imel rodoljubov, ki bi bili zmogni njemu na ljubo kaplji vina se odreči, bo ostal suženj — suženj alkohola, pa tudi suženj tujih narodov, suženj močnejših in bogatejših, ki ga bodo vedno bolj tlačili k tlom in na razvalinah naše sreče bodo pozidali svoje domove... Če bi naša inteligentna mladina za resno vzela v roke boj zoper alkoholizem v našem narodu, bi storila nekaj velikega, epohalnega. In zgodovina bi poročala: V tistih dnevih sile je porodila Slovenija sinove, ki so pozabili sebe, ki so si odtrgali od svojih ust, da so oteli njo, svojo mater, in njene otroke, svoje brate, ljudstvo slovensko...

Protialkoholno vprašanje je danes tako aktualno in moderno, da lahko rečemo: Kdor nima in ne bere protialkoholnega glasila, ki je za Slovence »Zlata Doba«, ta je nazadnjak. Naroča se pri »Upravništvu v Ljubljani« (Alojzišče) in stane 3 krone.

Dobre knjige

Žun, Osebna dohodnina. Cena 1 K 20 h, s poštnino 1 K 30 h. Pri sestavljanju osebno-davčne napovedi, ki se mora v teku meseca januarja predložiti davčni oblasti, bo ta knjiga vsakomur izborna služila. Olajšala bo delo in prihranila s svojimi praktičnimi navodili marsikaj na davčnih izdatkih. Malokomur so znane določbe glede odbit

kov, da bi jih v napovedi upošteval, zato tudi ne more biti deležen gotovih olajšav. — Knjiga se dobi v »Katoliški Bukvarnici« v Ljubljani.

Pouk zaročencem in zakonskim.
Sestavil Anton Zabukovec, župnik. Druga izdaja. Založila »Katoliška Bukvarnica« v Ljubljani. Cena vezani knjigi 1 K 40 h, po pošti 20 h več. — Vedno je bila prva skrb svete katoliške cerkve, da po svojih dušnih pastirjih zadostno pouči zaročence in zakonske v dolžnostih zakonskega stanu; ta njena skrb je pa dandanes tembolj na mestu, čimbolj se majo temelji srečnega zakonskega življenja. Knjiga je za novoporočence in zakonske nujno potrebna.

Listnica uredništva. Dopisniku iz D. M. v Polju: Preberite uvodni članek v prvi letošnji številki. Z liberalnimi listi ne bomo polemizirali, škoda časa in papirja! — Vse dopisnike opozarjamo v stotič: Kar ni v ponedeljek v rokah urednikovih, ne more v list dotičnega tedna!

Za kratek čas

Nepremišljeno. Kupec: »Strup je morda dober, vprašanje je le, če ga podgane tudi marajo!« — Prodajalec: »Saj to je ravno glavna stvar pri tem strupu! Če ga podgane le enkrat pokusijo, potem ne žrō nič drugega!«

Čudež. »Kaj pa počne vaša gospa?« — Dekla: »Sleherini dan si desetkrat glavo vbija, petnajstkrat po prsih tolče in vsaj dvajsetkrat iz kože skoči, — pa je vendar še cela!«

Iz otročjih ust. Janezek in Jožek sta skakala po sosedovem travniku in sta zato dobila vsak štiri po zadnji plati. Janezek ni nič rekel, Jožek je pa še dolgo jokal. Ko ga oče vpraša, zakaj da joka, odgovori: »Jaz sem tudi štiri dobil, pa sem le po eni nogi skakal!«

Božično drevo.

1	Črka								
2	3	4	lep gozd						
4	črka								
5	6	7	8	9	varovalec postav				
8	črka								
9	8	5	10	6	11	8	žensko ime		
12	črka								
13	8	14	15	5	8	16	17	10	moško ime
6	črka								
18	črka								
12	2	3	4	8	lepa lastnost				

Srednja navpičnica sestavi slovenski pozdrav.

Zložna zastavica.

Iz sledečih zlogov napravi šest besed, srednje črke napravijo slovenski pregovor: la, ča, ga, go, ko, ko, la, la, lant, lo, lo, lo, ni, na, pa, pi, si.

Izbrisovalna zastavica.

Kost, orel, buhte, omet, kozak, runo, homat... Iz vsake besede izbrisi dve poljubni črki, da potem skupno se držeče ostale črke tistih besed sestavijo znan slovenski rek.

Računska uganka.

Dva ovčarja sta se srečala. Prvi je dejal k drugemu: daj meni pet ovc in potem boš imel še dvakrat toliko kakor jaz. Drugi pa je rekel: Daj meni ti pet ovc in imel bom štirikrat toliko kakor ti. — Koliko ovc je vsak imel?

Rešitev.

ž	e	l	v	a
E	m	i	l	
l	i	p	a	
v	l	a	k	
a				

Vaše prehlajenje

in trdovraten kašelj naj se zdravi brez odlašanja s Scott-ovo emulzijo. Ze po dvakratnem zavžitju se opazi olajšanje, celo ako prehlajenje ali kašelj prevladuje že dolgo časa. Vzrok temu je izborna čistota in učinkovanje sestavin in poseben način Scott-ovega pripravljanja.

Pristna lesto znamko - ribicem - kot garancija v'rn znankom SCOTT-ovega ravnanja!

SCOTT-ova EMULZIJA

je mnogo bolj učinkujoča kot navadno ribje olje.

Cena izvirni steklenici 2 K 50 vinarjev. Dobi se v vseh lekarnah. 3114

Vsak pozna

REKORDIA

kanvas kos 23 m K 10-60

PERMANENT

cedir 19 m 23 6 trajc K 8-60

Brakste, damaste, platno, oksforde, barberte, namizno in posteljno perilo dobavlja 2980

I. gorska tkalnica

STAREK & MACHANE

SPY št. 45

Češko (Ori. pogorje). Vzorec zastavl.

Volneno b'ago

In karnbrük za žansko obliko doblite najceneje iz Jugoslav. razpustljiva nica R. STEJMEČNI v Celju. Vzorec zastavl.

Kuverte s firmo,

- pisma, - račune itd -

izvršuje natančno po : naročilu : : Katoliška : : tiskarna : v Ljubljani.

Mnenje g. dr. P. Ianuloffa Kneza, Gospod J. Serravallo, Trst.

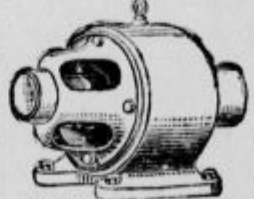
S pričujočim listom Vam potrjujem, ne da bi Vam delal reklame, da sem dosegel z rabo Vašega Serravallovega Kina vina z železom jako dobre uspehe, n. pr. v boleznih: malokrvnost, bledica, lahna hipohondrija, malarija. Tudi pri bolnih na trebusnem legarju, ki ga radi jemljejo, je služil kot krepilo in jaz sem konstatiral pomnoženje in zboljšanje rdečih krvnih teles. Imel sem bolnikov, ki so bili ozdravljeni od gori imenovanih bolezni, katerim sem podal samo eno buteljko tega vina, a zapazil sem, da so kar sami prepričani o njegovi dobroti nadaljevali zdravljenje z njim in porabili pet do šest buteljk. Zdi se mi potrebno, da naglašam, da Vaše vino nima samo dobrega okusa, ampak še nekaj jako važnega, in to je, v njem je železo v tako asimilirani obliki, da ga lahko usrka tudi najšibkješi organizem. Sprejmite, gospod, zaslužen pohvalo za izdelovanje tega dragocenega preparata.

Kneza, 12. oktobra 1908. (113) Dr. Ianuloff.

Preizkušeno je

pravi vsak, ki je že preizkusil „Laxigen“, idealno odvajalno sredstvo sedanjosti. Edini dober okus, vedno zanesljiv učinek napravita to sredstvo naravnost neizogibno in zavoljo tega ne bi smelo manjkati v nobenem gospodinjstvu in v nobeni popotni torbi. Škatljice iz pločevine z 20 tabletami za K 1-30 se dobe v lekarnah drugače pa od glavne zaloge C. BRADY, lekarna pri kralju ogrskem Dunaj L, Fleischmarkt vogal Rothenturmstrasse. 2540

Brigitenavska elektrotehn. tovarna
Dunaj XX, Winterg. 18-21. Telefon K 14.594.

Dinami in elektromotorji
Priznano soliden izdelek. Kompletne naprave za luč in moč. Vzorni stroji v obratu v razstavi za stroje v c. kr. obrtno - pospeševalnem uradu, Dunaj IX, Severingasse 9. 3840

Varčne gospodinje
se lahko prepričajo brez rizike, da so moja trpečna, lepo vzorčna suknena zgornja krila po 1-40 K komad dobra in solidna izvršitev. Blago je tako trpežno kot najdražje blago. Pošiljajte za poskušnje najmanj tri komade proti povzetju pošilja AV. D. KONRAD, tiskalnica Oletnice na Moravskem, Nepovoljno zamenjam ali vrnem denar. 3827 (3)

Leposlovn mesečnik „Dom in Svet“ stane za celo leto K 10-— Naroča se v Ljubljani.

Dober tek!

Zdrav želodec imamo in nikalih bolečin in tiščanja v želodcu, odkar rabimo Feller-jeve odvajalne Rhabarbara kroglice z znamko „Elsa-kroglice“. Svetujemo Vam iz lastne izkušnje, poskusite iste, ki pospešujejo prebavo in krepe želodec. 6 škatlic franko 4 krone. Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsa trg 16 (Hrvatsko).

Požar za poskušnjo. Po naredbi »Zveze« avstrijskih ognjegascev in pod upravo dunajskega gasilskega poveljnika, nadzornika za požare, g. Edvarda Müllerja, se je 30. listopada t. l. napravil poizkus, da se prepriča, kateri od raznih materialov, uporabljenih za pokrivanje streh, se najbolj ustavlja ognju. Pri tem poizkusu se je sestavilo službeno izvestje od izvedencev, pred katerimi so se preizkušnji podvrgli sledeči materiali: opeka raznih oblik, Eternit, naravni skriljavec, plošče iz cementa, zacinkana železna pločevina in lepenka (asfaltirani karton). Od teh materialov je bila najprej uničena od ognja lepenka (asfaltni karton), zatem je popokal naravni skriljavec; za njim so padle, potem ko je zgorel strešnik, vsled svoje velike specifične-teže plošče iz cementa. Za njimi je sledil krov z opeko, a do zadnjega je ostala streha, krita z Eternitom na oni strani, kjer je bil Eternit položen povrh desk. Na strani strehe, na kateri je Eternit bil položen povrh strešnih desk, je ostal cel. Četudi je strešnica vsa zgorela, ter je edino ta del strehe in pa oni, ki je bil krit z zacinjeno železno pločevino, se ustavljal vplivu ognja do konca. Ko je bil ogenj pogašen, je bila železna pločevina zgubana, ni pa izgubila zveze na previtih koncih.

Nekoliko dni prej napravljeni poizkusi z Eternitom novega proizvoda v Schöndorfu pri Vöcklabrucku je imel isti uspeh. Naravni skriljavec in Eternit prejšnjega proizvoda popokali so pod vplivom notranjega ognja, ali eno se je opazilo, da so mali deli Eternita, ki so odskočili, obstojali iz tenkih, lahkih in le toplih ploščic, ki niso nevarne niti za osebe, ki so stale v bližini, niti ne morejo povzročiti, da se požar razširi.

Za preizkušnjo vztrajnosti naravnega skriljevca in Eternita proti padajočim iskram, so bile dotične strehe pokrite z razžarjenimi in gorečimi drvi, s slamo itd. Deset minut so bili podvrženi vplivu ognja, a ko se je ogenj pogasil, opazilo se je, da so plošče naravnega skriljevca povsem popokale in je bila njih zveza povsem uničena, dočim se je na Eternitu opazilo, in to v sredini, da ste samo dve plošči počile, a razpoke niso segale niti do roba plošč. Zveza teh plošč je bila tako močna, da so popokale še le, ko se jih je vrglo večkrat ob zemljo.

Gori navedeno izvestje prihaja do zaključka, da se pokrivanje streh z Eternitom in z železno pločevino more predvsem priporočati, ker so po gori opisanem poizkusu zelo vztrajni proti vplivu ognja in zelo lahki.

V tem izvestju se še spominja za obloženje zidov lesnega cementa, ki je zelo vztrajen proti ognju, dočim se les, napojen v vodnem steklu, ni niti najmanjše mogel ustavljati ognju. (103)

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Praga, 11. januarja: 31, 37, 29, 85, 57.
Linč, 14. januarja: 18, 82, 64, 83, 6.
Trst, 14. januarja: 60, 28, 70, 26, 57.

Lepa hiša

z vrhom, njivami, travniki, gozdom in pašnikom, skupaj 30 oralov, kjer se redi 10 glav goveje živine, se proda iz proste volje lastnika, takoj. Cena zelo nizka, od katere je treba takoj 1000 kron, drugo lahko ostane po 5 odstotkov vknjiženo. **Jakob Povše,** gostilničar in trgovec. Več pove pri Stari cerkvi na Kočevskem. 185 3

URADNIK 118

pri c. kr. državni železnici v 48. letu, s 3000 K letne plače, sedaj in naprej vsaki 2 leti 200 K več in služi za počitek že čez 20 let, želi nevesto iz krščanske družine z nekoliko tisoč K in izurjeno v gospodinjstvu. Želi se tudi znanje nemščine. Starost ne nad 30 let. Naslov na upravo „Domoljuba“ pod številko 1911. Slika naj se priloži. Vrne se takoj nazaj.

Za cerkvenika

pomočnik se sprejme mlad mladenič v Semiču. Ponudbe naj se pošljejo na župni urad v Semiču. 138

DEKLICA

iz dobre krščanske hiše, ki bi imela veselje do trgovine, zna dobro računati in prime no pisati, in tudi nekoliko šivati, se pod ugodnimi pogoji sprejme v večjo trgovino na deželi. Kje pove iz prijaznosti uprava „Domoljuba“ proti priloženi dopisnici za odgovor. 155

Kovaški pomočnik

spособen za samostojno delo se takoj sprejme. Več pove **Ivan Verbič** kolarski mojster Rodica p. Domžalah. 106

Lepo posestvo

na Gorenjskem se takoj po ceni proda; in sicer na **Bregu pri Žirovnici št. 12.** Postopja so v najboljšem stanu, hiša enonadstropna, z opeko krita, hlev obokan, in zelo prostoren. Skupne zemlje je 19 oralov, med temi 5¹/₂ oralov gozda, lepo zastavljenega, 7 oralov travnikov, za 50 mernikov posevke njiv, 2 konja, 3 krave, 3 veliki in 9 mladi prašičev. Proda se tudi vse poljedelsko orodje, kar ga spada k obdelovanju kmetije, in potrebna mrva. — Redi se lahko 2 konja, 5 krav, 9 prašičev. — Cena celemu posestvu z vso premičnino je okrog 16.000 K.

Stavbišče na Savi

pri **Jesenicah,** se takoj zelo ceno proda. Leži tik nove ceste, za trgovino ali gostilno zelo pripravno. — Več o tem se izve v posredovalnici 154

L. Rebolj,

v **KRANJU,** Glavni trg.

Skrivalnica.

Kje je sankoč?

Na prodaj je v Rovtuh pri Logatcu

enonadstropna hiša

z velikim obokanim hlevom in z zemljiščem za reje 4 goved. Hiša je v bližini farne cerkve, zraven sejmišča, pripravna za vsako obrt ter je v nji že od nekdaj gostilna. Več se izve pri **Posojilnici v Rovtuh.** 82 (3)

Imate li

kedaj tako ugodno priliko? Kje še, kot pri meni, dobite 40 metr. sortiranih ostankov v kosih po

3—10 metrov, med istimi: 136

Barbant, zelo moderni vzorci za damske obleke in bluze. — Flaneli, okusni vzorci za srajce, bluze itd. — Cefir, elegantni vzorci za bluze, obleke itd. — Kanfasi, živahne barve za posteljne prevleke; **Oksford, platno, oepita blago, modrikasto blago, i. t. d. za samo**

17—K?

Vsi ostanki popolnoma brez napake in zajamčeno pristno barvni. Naročite takoj Dal e 40 metr. finega platna za životno in posteljno perilo za K 19-50. Rjabe brez šiva, zajamčeno platno, nedosežna dobra kakovost, 150 cm široke, 220 cm dolge, komad K 2-65. Najmanj se odda 6 kosov. **stazpošilja se po povzetju!**

Tkalnica Julij Kantor, Baby pri Machodu (Češko).

CLIMAX motori na petrolej

Najcenejši obrat.

Bachrich & Co.
tovarna za motorje
DUNAJ XIX/6,
Helligensgatterstrasse, 8./10.

Uradno ure od 8. rano do 7. uro zvečer

Ustredni banka Podružnica
českých spořitelén v TRSTU
Osrodn. banka točkah hranitels. Piazza del
Vloge na knjižice: Premijne vloge:
4 1/4 % | **5 1/4 %**

Vloge v tekočem računju in vloge fikane najugodnejše. Bančno trgovanje vseh vrst. 185 63 1.
Oddetek za vadje in kavcije.

Uradne ure od 8. rano do 7. uro zvečer.

**Milijci, dam in gospočev
rahlo Feolin.**
Vprašajte Vašega
zdravnika ni li

**Feolin
milo**

najboljše sredstvo za kožo,
lase in zobe! Kožni črvi
mozolji, pege izginejo
in se tako malo čisti obraz,
in se grše roke postanejo
aristokratsko fine. Z
Feolin-om se doseže
lepo čisto polt, nežne
bele roke itd. Cena kosu
K 1, 3 kosi K 2.50, 6 ko-
sov K 4, 2 kosov K 7.
Razposilja **Ludvik Po-
han**, preje **M. Felth,
Dunaj VI., Seidengas.
43.** Daje se dobi v mnogih
drogerijah in lekarnah.
rospekti računji in franko

Samo naravnost
od naše tovarne
kupijo zasebniki
b'ago za gospode in dame

najboljše kakovosti po mi-
niznih tovarniških cenah
Dobri se vsaka era. Ostanki
po cudovito nizkih cenah.

Zah. e ajte vzorce!
Prva šlez. razpisilij. tovar. blaga
"SUDETIA"
Krnov (Jägerndorf) št. 1.
473 Avstr. - lezija.

Saško
Straji in
elektralehn
iz. teh. pos.
Auto, golet. teh.
Er. mestov. Pr. 2.

**Technikum
Hainichen**

Zenitna ponudba.

Zaradi pomanjkanja poznanja v tujem kraju išče
ces. kr. služabnik, 27 let, prijazne zunanosti z nad
9000 K gotovine kako boljšo kmečko deklico 17. do
25 let staro, s primernim imetjem, dobro in zvesto
družno. Sprejema o se le resne in natančne ponudbe
če je mogoče s sliko, katera se takoj vrne. — Naslov:
Aloizij Korenčič, št. 603, Volosko. 167

Učenca

se takoj sprejme za vr-
tarsko obrt. — Več pove
Ivan Bizovičar, vrtnar.
Kolezijska ulica št. 16. 98

Lepa kmetija z gostilno

na Koroškem blizu Celovca obstaja z hišo štalo,
sadnim vrtom vse v zelo dobrem stanu. čez 40 jo-
hov sveta se prodaja brez gostilne za 26.000 kron.
gostilna pa za 18.000 kron, ter okoli 9 johov sveta.
Pripravno je tudi za starih šca. P. oda se vse skupaj
ali pa tudi vsako posebej. O. J. l. j. 4 minute od
p. st. staje Kotmaravas pri Celovcu. Več se izve pri
Jakob Hafner-ju Illovje vig. Wrtnig, p. Vetr. nre
pri Celovcu. 3924

Izjava.

150

Podpisani **Franc Stražišar**, posestnik
iz Jezera pri Preserju, obžalujem, da
sem g. nadučitelja **Avgust Korbarja** iz
Preserja v šoli dne 4. decembra t. l. kot
uradno osebo pri obravnavi šolskih zamud
razžalil.

Obljubim, da kaj takega ne bom več
storil in se mu zahvaljujem, da mi je za-
litev odpustil.

V Ljubljani, dne 12. januarja 1911.

Franc Straž šar l. r.

Ma'lo posestvo hiša, hlev, kozolec in 4 orale najbolj
rodov. tne zemlje v Ljubljani, Trno sko
predmestje se iz proste roke radi preselitve po pri-
merni ceni proda. Polzve se pri lastniku v Ljub-
ljani, **Opečarska cesta na mitnici. 153**

Naprodaj je lepo, na samem stoječe 22

posestvo

ob okr. cesti 10 minut od Zatčoe proti Št. Vidu.
Hiša s tremi sobami in drugim gospodarskim po-
stlopjem. Posestvo je zelo pripravno za vpokojenca,
za gostilno trgovin., in drugo obrt. Zemlji šte vse
okrog hiše. Vsa druga poasnita daje lastnica
Jožef Lavrič, na Virji pri Zatčni (Dolenjsko.)

Golšo debel vrat,
toisti vrat,
otekline na
vratu in žlezah odstranja ra-
glo in trajno edino zanesljivo
sredstvo

Sv. Jurija balzam proti golši.
Dvojni steki, k 4.— Labora-
torij **Karl Remmel** v Lands-
hutu 73, Bevarsko, 2405

Perutnina! Meso! Maslo!

Posilja se povsod franko po povzetju, vse po 5 kg po poštni
ali 3-4 tace, oskubljene kokoši ali kokoši za juho, menke, tobe
sveže začlane, oskubljene 4.—; goveje in telečje meso, sice
zajeti deli k 6.—; kravje mleko — naravno maslo k 10.50; 40
kosi ki sedaj že pralno meso, tj. italijanske pasme, 1.191 zgodov.
rod, poljubne barve, zajamči se da pride vse živo, franko povsod.
18 kosi s petelinom k 7.—; 6 kosov s petelinom k 14.—; 1 ko-
sov s petelinom k 24.— **B. Margulies, Burzacz. 154**

Julij Mein!
Ustanovljeno 1862.

Uvoz kave
Veležgalnica kave

C. Richter-je a orlova lekarna, Weis, G. Avstr.
Ustanovljena pred 1.1700.
Trgovina z zdravili, drožerijo in zdravstvenimi predmeti na drobno in debelo.

**Krepilni in restitucijski fluid
za konje.**

Za krepilo mišic. Iz-
borno pred in po ve-
likem naporu, pri
ohromelosti, razte-
zavi, izpahnenju.
Služi dobro za ohran-
jenje moči in vstraj-
nosti konj.

Ena steklenica stane K 1'60, pet steklenic stane K 6'—.

**Richterjev Welški red lni prašek za živno
za konje, govedo in prašiče**

kot prostoprodajni predmet se dobi povsod v boljših trgo-
vinah, kjer so videti Richterjevi lepaki.

Cena zavoju 60 vinarjev, štirje zavoji stanejo K 2'—.
3210 Pazite na pristnost znamke.

Kjer se ne dobi, naj se obrne naravnost na
C. Richter-ja orlovo lekarno v Welsu, G. Avstrijsko
trgovina z zdravili, drožerijo in zdravstvenimi predmeti na drobno in debelo.
Ustanovljeno pred 1.1700.

Vsaki dan mnogo pohvalnih pism in vel ko naročil!

3 delni modroci!

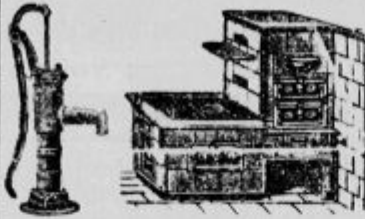
iz preprilane trpežne ivarine po ameriškem sistemu izvrstno bogo pripravil za vsako posteljno velikost K 16—, 18—, 22—, boljši K 27—, 33—, 40— Razpošiljen pod jamstvom ranico in carine prosto po povzgotu. Zamenja dovoljena!

D. Schürmacher, Taus 246, 2783 (C. & O.) 26

Ceniki in vzorci tudi od posteljnega bitna in izdelnih postelj zastoj.

Trgovina

špecijskega blaga, moke, špirita, raznovrstnih barv, laka, firneža itd., na drobno in debelo.

Zaloga

železa, želez. šin, traverz, Roman in Portland cementa, železnih peči, kotlov, tehtnic, sesalk in cevi za vodovode, štedilnikov, mrež za ograje, nagrobnih križev itd. Sploh vse železnine. - Dobra postrežba, nizke cene.

A. Sušnik

Ljubljana, Zaloška cesta štev. 21.

V Ameriko in Kanado

vožnja **Cunard Line** 25/27/07

Elizabetni odhod iz domače inke

Trsta: Pannonia 18./1., Ultonia 17./2., Saxonia 4./3. 1911.

Iz Liverpoola: Lusitania (najboljši največji in najlepši parnik sveta), 7./1., 28./1., 18./2. 1911, Mauritania 21./1., 11./2., 4. 3. 1911.

Pojasnila in vožne karte pri Andrej Odiassek, Ljubljana, Šlomšk. ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusov. Cena vožnji Trst-New-York III. razred K 180— za odraslo osebo vstevši davek in K 100— za otroka pod deset let vstevši davek.

Zelodčne kačice lekarnarja C. Brady, prej

Marijajelske kapljice imenovane, s sliko

Marijajelske Matere Božje kot vrstveno znamko

so najboljše, nad 70 let preiskušeno sredstvo proti molenju v prebavi vseh vrst, gorečici, zaprtju, glavobolu in težkočam v želodcu, tvoritvi želodčne kisline itd. Varnu e naj se pred porabo gla očim ponarejanji! pazi naj se na zraven stoječo varstveno za mko s podpisom:

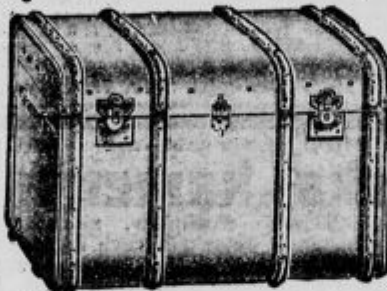
C. Brady 3268

Dobi se v lekarnah — Razpošilja na deželo lekarnar C. Brady, Dunaj I., Fleischmarkt 2-7. Steklenica za K 5—, 3 dvojne steklenice za K 450 franko

Sprejme se v pouk pošten 61 (2)

dček kateri bi imel veselje do krojaškega obrta, pri Antonu Jalen, kroječu na Poljanski cesti 11 v Ljubljani.

Winklerjevi kovčegi iz bičja, potni kovčegi in torbe.

Železni kovčegi, zg. balni kovčegi, kav. sgi za čevlje in klobuke, torbe iz usnja, kovčegi i. torbe s pripravo za potov, patreht. lošice ali trezjeje.

Jos. Winkler sin spec. za kov. oge Dunaj I., Nismelpfortg. 7. Telefon 8277. Iustr. ceniki zastoj in franko. Sprekoso! Zakenito zajamčeno. Težna postrežba

3320

Record izborna voda za lasne krepčevce, je proti glavobolu in izpadanju las. Nedosežna proti pliam, za plešaste neprečentji, zajamčeno neke dljiva učinkuje po kratki uporabi 1 steki. K 3 50 zadostuje za več časa. — Naznaniti je, ako je za temne ali svitile lasse.

Ella-pomada pospeši rast las in brade, popravi i. se. ehke in goste. —

Mnogobitvena orisna na pisma. — Odličk. ana z zlato kotalno, častnim križcem. — 1 lonček K 2— in 35, 3 lončki K 6— in K 85. — Naročila samo proti povzetju ali če se pošlje denar neprej. — Dobi se pri iznajditelji

gosnej **KAMILI MITZKY** 18

Maribor (Štaj.), Goethieva ulica 2 k.

Seno in slamo vseh vrst dobavlja

Viljem Löwbeer Dunaj II./2, Aspernbrückengasse 3. 80

Najcenejše in najbolj učinkujoče odvajalno sredstvo!

Filipa NEUSTEINA poslajeno odvajalne **kroglice**

(Neusteinove Elizabetne kroglice).

Pred vsemi drugimi podobnimi izdelki imajo prednost te kroglice, o ostevsakih škodljivih rimesi, vpo bljajo se z ajve jim usp hom pri boleznih v spodnjem delu telesa, lahno odvajajoče, kri čistijo; nobeno zdravilno sredstvo ni ugodneje in obenem povsem neškodljivo, da bi preprečilo izvor premnogih bolezni. Kadi posajene oblike jih radi uživajo otroci. Skatlica s 1 kroglicami stane 30 vin. ovoj z 8 škatljic, torej 120 kroglic, stane le 2 K. Če se pošlje naprej K 24, se pošlje tranko 1 ovoj!

Svarilo! Najno se svari pred ponarejanji. Zahtevajte Filipa Neustaina o. va sine kroglice. Prstine te, če nosi vsaka škatlja in navodilo našo zakonito varstveno znamko v ruderčrmen tisku „Sv. Leopold“ in podpis „Filip Neustein, Apotheke“. Nale trgovsko sodnijsko zavarovane embalaže morajo imeti našo tvrdko

Filipa Neustaina lekarna „pri sv. Leopoldu“

— Dunaj, Plankengasse 6. —

Zaloge v Ljubljani: Rihard Sušnik, lekarnar, in v več drugih lekarnah 3171

Potniki v Ameriko Mater! želijo dobro, po ceni in za nesljivo potovati naj so obrnejo na **Simona Smetelxa** v Ljubljani Kolobovarske ulice 26. *Skahovrstni Pojasnila dajo se brezplačno.*

Dajte po

4³/₄ %

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg 19 registrovana zadruga z omejenim poroštvom Kongresni trg 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje - po 4³/₄ % brez odbitka, tako, da dobi vlagatelj od vsakih vloženih 100 K čistih 4 K 75 v na leto. Rentni davek plačuje društvo samo. Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Daje tudi svojim članom predujme na osebni kredit, vračljive v 7 in pol letih (90 mesecih ali 390 tednih) v tedenskih, oziroma mesečnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menjice.

Dr. Fr. Dolšak l. r., zdravnik v Ljubljani, podpredsednik, Prelat A. Kalan l. r., predsednik, Kanonik I. Sušnik l. r., podpredsednik.

Vzorci na razpolago!

Novosti manufakturnega blaga!

Vzorce pošiljava franco!

LENASI & GERKMAN

Ljubljana, Stritarjeva ulica šte. 4.

Sukno, kargern, demsko blago, delni, batist, zelir, kruton, platno, sifon, gradl, garniture, preproge, zavese, odejje, pleti šerpe, rute v veliki izbiri.

Domače podjetje.

Solidne cene.

Priznana najboljša posteljno perje

ceno: 5 kg sivoga skubljenega K 9-00, 12-00, belega puhastega K 13-00, 24-00, finoga snežnobelega K 30-00, 36-00.

Štrelcovoznani special. biser

post. zav. 5 kg K 50-00 vpl. ljan v 1000 dražinah.

Izpolovljene postelje

brez konkurence, izborna biago v razl. merah, bogato napolnjene, big-z ne 60+60 cm K 3-50, 4-50, 5-00. Pernice 120+180 cm K 10-00, 15-00, 18-00 in 21-00.

izdajajo se tudi v vsaki pojubni meri! Reclna razpošiljalnica, najbolj priporočljiva. Razpoš. pod jamstv. franko in cene brosto proti povzetju. zamena dovoljena.

D. Schnurmacher, Taus 246 27-2 (Češko).

Ceniki in vzorci zastoni in franko.

Nervozni, bolni na želodcu, srca ali prsih, ali oni, ki trpe na pomam kanju vspana omotlici, tresenju, epi vpihi, naj jih vsak dan

Rosen-ov te n krepi in redilni čaj

2 kartona K 2-30, 3 kartona v K 6-00, 12 kartonov K 11-00. Pri napr. poslatv. zneska franko. Pri povzetju švin več. Lekarna **Philp Rosen, Sitzendorf 85/17 bei Wien, N. Oesterr.**

Ceno posteljno perje!

1 kg sivoga, dobrega skubljenega 2 K 10-00, 12-00, 14-00, prima polbelega 2 K 8-00, belega 4 K; belega suha 5 K 10-00, 12-00, 14-00, izredno finoga, snežnobelega, skubljenega 6 K 4-00, 7 K; 1 kg puha 6 K, 7 K; belega puha 10 K; najfinejši prani puh 12 K. — Pri 5 kg se pošlje franko.

Dovršene postelje iz zelo gostega rdečega, modrega, belega ali rumenega nanking-blaga, 1 pernica 120 cm dolga, 120 cm široka z 2 blazinama, vsake 80 cm dolga, 6 cm široka, napolnjena z novim, sivim, zelo trpežnim, puhastim posteljinim serjem 16 K; z polpuhom 2 K; z puhom 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; blazine 3 K, 3 K 50, 4 K; pernice 24 cm dolge, 40 cm široke, K 3, 4 K 70, 12 K 80, 21 K; blazine 50 cm dolge, 70 cm široke, 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70; spodnje pernice iz močnega, pasastega gradla 170 cm dolge, 110 cm široke, 12 K 80, 14 K 80. Pošilja proti povzetju od K 12 višje franko. Zamena dovoljena, za nepovojno denar nazaj. Cenik zastoni in franko.

S. BENISCH, v Dešenici šte. 71, Češko.

Stroji za vporabljanje 3365

peska in kamenja

v svrhu izdelovanja strešnikov, zidakov, plošč za tlakanje, betonskih cevij itd. dobavlja najceneje **tovarna za specialne stroje v Pfaffstätten pri Dunaju.**

Najboljša ura sedanjosti in po najnižji ceni. Srebrna ura od K 7- naprej.

Naročite le pri moji domači tvrdki ker boste tu res ceno in dobro postreženi.

Fr. Čuden v Ljubljani, samo nasproti Franciškanske cerkve

Ceniki s koledarjem tudi po pošti zastoni.

Tudi najboljši in najcenejši sivalni stroji so v zalogi.

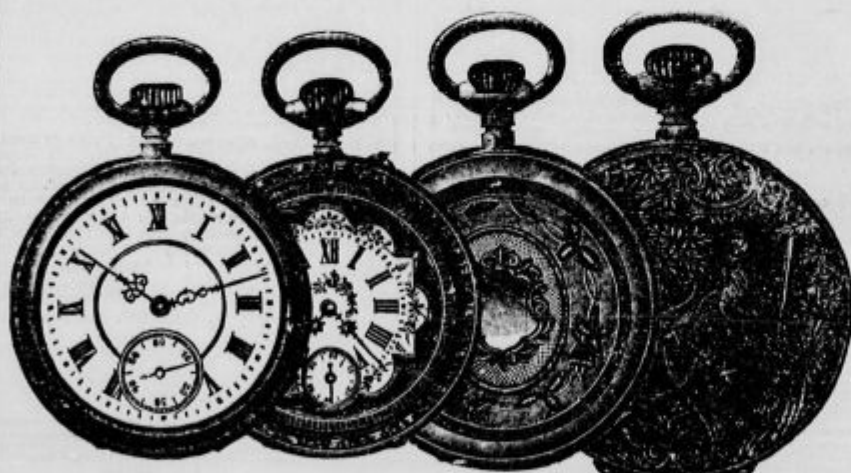
Ne več na Mestnem trgu, samo nasproti Franciškanske cerkve

3149

Razširjajte Domoljuba.

CENIK ZASTONJ IN POSTNINE PROSTO.

St. 1. Nikelnasta cil-rem. . K 5- enaka iz pravega srebra K 7-80 z dvojnatin pokrovom K 9-75	St. 2. Prava srebrna cil-rem. z lepim rožatim kazalnikom, trpežno kol. K 9- enaka majhna za ženske . K 9-50	St. 3. Kovnasta postrebr anker-rem. z dvojnatin pokrovom K 7-50 iz pravega srebra K 10-75	St. 4. Nikelnasta cil-rem. žula z dvojnatin pokrovom K 1-50 enaka iz pravega srebra, fino anker-kotesje, z različnimi v zlato vložnimi podobami . . . . . K 18-00

St. 5. Z lepimi opali ali belimi kamni, zlato na srebro . . . . . K 2- 14 kar. zlato . . . . . K 6-50	St. 6. 14 kar. zlato, z lepimi opal-kamni . . . . . K 7-00	St. 7. Z lepimi kamni, zlato na srebro . . . . . K 1-80 14 kar. zlato . . . . . K 4-50	St. 8. Zlato na srebro K 1-80 manjši . . . . . K 1-50 14 kar. zlato . . . . . K 3-80

H. Suttner

Ljubljana, Mestni trg, nasproti rotovža, prva največja eksportna tvrdka ur, zlatnine in srebrnine.

Lastna tovarna ur v Sviči.

Najboljše znamhe žepna ura **IKO** se prodaja le pri meni

Večletno jamstvo! Velika zaloga najfinejših slovečih znamk žepnih ur, kakor nikelnaste, jeklene, srebrne in zlata.

Lastna varstvena znamka „IKO“.
Stenske in salonske ure ter budilke v največji izbiri po najnižjih cenah! Zahtevajte cenik! Žepne ure le prve vrste pravega švicarskega izdelka v zalogi.

Največja zaloga zlatih in srebrnih verižic za ženske in moške. Poročni prstani, murčki, zvezdice, broške, uhani, zapestnice po najnižjih cenah. Jedilno orodje iz pravega in kina-srebra in druge krasne predmete; palice s srebrnimi držaji v največji izbiri.

Razpošiljanje blaga na vse kraje sveta. Ako naročeno blago ne ugraja, se v roku 8 dni zamenja ali denar povrne.